

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűs petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyíltár petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Kedd, február 25.

Mai számunk főbb közleményei:

- A Viktória takarékpénztár jubiláris közgyűlése.
- Tiltakozás a Ház működése ellen.
- Aradi kereskedők gyűlése.
- Nem volt sópanama.
- Házasságkötés öt percre.
- Prohászka Ottokár püspök ünneplése.
- Vagyonából kifosztott városi tanácsnokné.
- Zichy János kultuszminiszter lemondása?
- Szabadlábos Diósy Nusi inasa.
- Béke remények.
- Örökös fegyházra ítélt rablógyilkos.

Az örök távollevők.

Arad, február 24.

Miután nem tudta a mesebeli paraszt-leány példáját követni, hogy bemenjen a parlamentbe és mégse menjen be: az ellenzék végül is úgy döntött, hogy nem megy be. Taktikának mindenestre okos ez. Ha ma bemennek és kispoltatják magukat, akkor egy időre újra ki vannak zárva az ülésekről. Erre pedig, azt hiszik, ráérnek később; és ezt, úgy vélik, zajosabb alkalomra kell föntartani. Például a választójogi reform tárgyalására.

Taktikának ez jó; — csak az a kérdés, hogy törvényhozói hivatás-e, amit így tesznek? A mikor Jászberényben, Makón, Félégyházán és egyebütt a választók mandátumot adnak a képviselőnek, azért teszik ezt, hogy a képviselő ennek segítségével — távol maradjon a parlamentből? És szabad-e távol maradnia, egyszer azért, mert kizárhatja magát, egyszer meg úgy, hogy egy hetyke mozdulattal megvetését fejezze ki a képviselőházzal szemben, a mely nem méltó arra, hogy ellenzéki képviselő odajárjon?

Valaha voltak a távollevők követői. Most új intézményt teremtenek a követek, akiknek az a teendőjük, hogy távollegyenek. Ez kétségtelenül igen kényelmes. Mindössze egy kell hozzá: ürügy. A távolmaradást valami nagy szóval indokolni. Eddig azt mondták: azért maradnak távol, mert az alkotmányt megsértette, kivégezte a kormány és a többség. Most új oknak teszik hozzá a Déspör-leleplezéseit. A régi okot nem találják-e elég nagynak, vagy attól tartanak, hogy az nem talál kellő visszhangra s ezért új *stichwort*-ot kell keresni? Vagy annak bevallása ez, hogy a régi jelszót, a régi okot, az elkoptatott ürügyet maguk se vették, vagy legalább nem veszik komolyan?

Ha pedig a régi ok nem volt elég tartós erejű, az új még kevésbé se lehet. A francia Panama-pörre szeretnek hivatkozni, nos, a híres csatorna-botrány idején egy párt se maradt el a francia kamarából azon az okon, hogy nem akar a panamások közé menni. A koalíció egykori minisztereit és képviselőit úgy látszik, más tartja vissza inkább. Az alkotmányjogi vitákban nem tudják az ellenvéleményt meghallgatni — Andrassy Gyula gróf utolsó parlamenti szereplése az volt, hogy idegesen vonult ki az ülésteremből, amikor Tisza válaszára reflektálnia kellett volna, — most pedig kényelmesebbnek látszik, ha a Déspör vádjait kívülről hangoztatják, mint benn a parlamentben, ahol a zárószámadásokból és egyebekből a maguk kisdéd bűneit fejükre olvassák. Sokkal kényelmesebb, több derűt árasztó Andrassy-nak és Apponyinak, ha bankettekben, népgyűléseken, újságintervjúban és hasonló polemikákkal nem veszélyeztetett helyeken és formákban nyi-

latkoznak, mintha ugyanezt a képviselőházban tennék meg, ahol érveiknek szétmállasztása, buborék igazságaik felpukasztása és vádjaik cáfolata sarkában járhat a beszédeknek.

Jó is ez így, különösen, ha tudni lehetne, hogy örökké így fog tartani. Ha a kerületek bizalma megelégszik az ellenzéki működésnek olyan formájával, a minőtők az „intéző bizottságban“ találtak ki, és annyi haszonnal, a mennyit az intéző-bizottság jelenthet az országnak: annyi fizetésjavítással, a mennyit az intéző-bizottságtól függ, annyi gazdasági reformmal, a mennyit az intéző-bizottság a maga hatalmával tud törvénybe iktatni, és végül annyi jogkiterjesztéssel, a mennyit az intéző-bizottság a valóságban meg tud adni? Ha az országot kibékíti velük, hogy a rossz, a mit a parlament végez, nem az ő hibájuk, a jó és a legjobb azonban, a mely nem teljesülhet, az ő érdemük és dicsőségük?

Nehéz az országról, gondolkodni tudó, érdekeiket érző emberekről ennyi naivitást föltenni. A kik eddig jogtalanak, egyoldalunak, önkényesnek mondták a parlament működését, mert abból az ellenzék kizárták, mert a képviselők egy része nem vehet részt a tanácskozásokon, azokhoz most joggal lehet azt a fölhívást intézni: most szabad az út, most megmutathatjátok, hogy veletek milyen más, mennyivel tökéletesebb, értékesebb, hasznosabb a Ház. Vajon nem látja az ellenzék, hogy ezzel a könnyű taktikázással nem annyira a többséget veti meg, hanem — a parlamentárizmust?

Vörös leány, fekete lovag.

Írta: Szekula Jenő.

Az apja foltozó-varga volt; vörös szakállu idegen ember, naponta hétszer megmosakodott, s úgy tett mindig, mintha imádkozna. Rosszul beszélt a falunak nyelvét, akadozva s az orrán át, mintha éneket fújna a templomban. Kék szemüveget viselt, mert a szeme meggyöngült már a sok varrástól; s furcsa és félelmes volt hosszú vörös orrával, mely fénylett, mint a rézkilincs. Csak foltozta a sokác leányzók foszladozó piros topánkáit s a falusi legények ráncos csizmáját, de egyéb munkát is elvállalt, ha más nem akadt, er nyött foltozott, rongyot, törött füveget, elbulatott csontot összeszedett az utcán, mit csinál vele, minék teszi félre. Tudá az ördög. A lányok félték tőle és ijedten rebbentek széjjel, ha feljűk ment. A szegény, hóareu Tsekáa Danica, a ki zimankós időben találkozott vele a templom előtt, ijedten ejtette ki a boroskanecót a kezéből. — Huh, a kékezemű varázsló! — kiáltott fel szegényke s ijedtben keresztet vetett magára.

(Talán még sóbálvánnyá is változik az ártatlan, ha észbe nem kap és keréket nem old hirtelen)

Ilyen volt az apa, de a leánya még furcsább és titokzatosabb. Már a neve is olyan bolondos. Ruthnak hívták. Ruth! Hun, milyen csuf név, ta-

lán forgószélben tartották a keresztelőjét, mennyit is kacagtak a bolondos hunyevác kisasszonykák ezen. Még hozzá vörös is volt egészen; olyan a haja, mint a sátránnyal átfestett kender. Reggeltől estig ki sem mozdult a házból, csak út a zsalugáterrel elfüggönyözött ablak alatt s olvasgatótt vagy a rezedáit öntözte.

— Nem mer a napfényre kijönni a kisasszony, — csufolták a falusi leányzók. — A szeplőtől félti a bőrét szegénykét.

— Kár, hogy az apja nem varr rá új cipőt, — sajnálkoztak rajta, — így sohasem veszik majd feleségül szegényke.

De talán ő nem is akarta. Nem járt a főnoba sem, téli estéken, a többi kisasszonykák közé. Pedig mennyi kacagni való bolondságok estek meg ottan. A templomban sem látták egyszer sem. Úgyan miféle pokolbeli némbor lehet?

— Alighanem sidove-leány ez. Olyan vörös haja, gonosz, varázsló kisasszony, — magyarázta egyszer Pero, a tanítóék kocsisa. — Eo láttam egyszer, épen Szent Mihály éjszakáján, amint tündérpajtásaival a Tisza partján táncot ropott. Isten rá a tarum, hogy igazat beszélék.

A Pero nyilván hazudott. Talán részeg is volt, vagy csak álmodta sz egészét. Az bizonyos, hogy Ruth kisasszony csak késő este ment ki a házból, mikor már sütött a hold és ábrándosan ragyogtak a csillagok. Nagy, fehér, bozontoszörű komondor kísérte, gonoszképtű, iromba állat, porá-

zon huzta maga után, azért vitte megával, hogy távol tartsa a gonosz embereket, s csufolózó falusi gyerekeket, a kik utána kiabáltak az utcárokrol:

— Rut kisasszony. Csuf kisasszony.

De ő csak ment, lesütött fővel, kendőbe burkolózva, messze túl a holdsütötte temetőn, a magános rétre. Mely lelkekkel találkozott ott? Tudná az ördög!

— Kár, hogy olyan szemérmes, — vélte Igazfi, a féllábu harangozó, akinek sikerült egyszer a vörös leány kendője alá nézni. — Olyan a bőre, mint a frissen szakasztott erdei rózsá.

A postamester tudta a legigazabban:

— Valami szerelmi bánata lehet szegénykének. Minden héten leveleket küldöz valami nagyságos Fekete Benő urnak Munkácsra. Talán emiatt van úgy megbolondulva.

Lehetett valami igaz a dologban. Kisérteties ősz este egyszer kihallatszott az utcára, a mint az öreg varga pörölt a leányával:

— Nem adlak hozzá. Nem lehetsz a felesége soha. Az eretnek! Istentagadó. Nem tiszteli a szombatot.

A leány sirt, zokogott, az elrácsoszott zsalugáterek mögül kiszűrődött a magános éjszakába hosszú, elnyújtott, végnélküli zokogása. Nem kár e szegénykéért? De vajon kiért kell így elpednie?

— Az ördög ennek a vőlegénye bizonyosan,

A Viktória takarékpénztár jubiláris közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24.

Vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta az évi rendes közgyűlést az aradi románság tőkeerős és kitűnően vezetett pénztárosa a Viktória takarékpénztár és hitelintézet. A Viktória közgyűlést ezúttal a szokottnál is nagyobb jelentőségűvé tette az a jubiláris esemény, hogy az intézet huszonöt éves fennállását ünnepelhette meg. A huszonötödik üzleti év teljesen méltóan sorakozott az előzőkhöz és a jubiláris közgyűlés alkalmat adott az intézet vezetőinek, a mostani nagytudású és kiváló szakértelmű vezérigazgató Raicu Sebő hervadhatatlan érdemeinek elismerésére és Oncu Miklós lemondott vezérigazgató sok évi munkásságának hálás megemlékezésére is.

A közgyűlésen Ciorgariu Román igazgató-sági alelnök elnökölt. Annak megállapítása után, hogy 112 részvényes jelent meg 4443 részvény képviselőjében 1444 szavazatra jogosultan, a közgyűlést megnyitotta és a jegyzőkönyv vezetésére Pap Vazult és Moldován Jánost, hitelesítésére pedig Serb Garasim és Herbay Gyulát kérte fel. Az elnök megnyitó szavaiban megemlékezett arról a haladásról, amely a 200.000 korona alaptőkével alapított intézetből huszonöt év alatt 4 és fél millió szaját tőkével rendelkező pénztézet lett. Úszinte méltánylással szölt ezután a betegsége miatt nyugalmába vonult Oncu Miklós érdemeiről és az új vezérigazgatóról, Raicu Sebőről, aki már Oncu elnök mellett nagy szakértelemmel járult hozzá az intézet felvirágoztatásához.

Raicu Sebő vezérigazgató olvasta fel ezután az igazgatóság jelentését, amely első részében a Viktória 25 éves fennállását, az alapítókat volt kiváló igazgató-sági tagokat méltatja. Bejelentette a közgyűlésnek, hogy az igazgatóság a huszonöt éves jubileum emlékére a Viktória nevében *huzsz ezer koronás alapítványt* tett, amely egy román *füntermátus* célját szolgálja. A múlt év pénz és hitelviszonyainak vizsgálata után bemutatta az üzleti forgalom adatait részletesen kimutató számadásokat, amelyekből megállapítható, hogy a Viktória összes üzletágaiban emelkedést ért el. A 13.580.000 koronát kitevő betétálladék azonban az előző évi tizennégy milliót meghaladó betétösszeggel szemben csökkenést mutat, amit a háborús hírekről megriadt kis betevők által kivett betétek idéztek elő.

Fajdalommal jelentette, hogy Oncu Miklós dr., aki az intézet élén 24 éven át működött, öreg korára és betegségeire való hivatkozással lemondott állásáról, amit az igazgatóság 1912. március 19-én tartott ülésén tudomásul vett. Ugyanezen ülésén nevezte ki vezérigazgatónak Raicu Sebőt, aki az intézetnél annak alapítása óta működik, mely idő alatt számtalanszor behizonyította, hogy jobb, megbízhatóbb és szakavatottabb kezébe ezen intézet vezetése le nem tehető. Végül kérte,

hogy az ilyen megüresedett igazgatósági helyre egy igazgató választassék két évre, az időrendben kilépő két igazgatósági tag helyébe két igazgató, valamint a felügyelő bizottság maradtuma lejárván öt felügyelő bizottsági tag választassék, a tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslat elfogadtassék s úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadassék.

Ezek után Ciobán Aurel dr. a részvényesek nevében szólalt fel és méltatta az igazgatóságnak, de különösen Raicu Sebő igazgatónak buzgóságát és odaadását, amelylyel az intézetet a nehéz időkben vezette, ami által számos egzisztenciát mentett meg, indítványozza, hogy úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak és a buzgó tisztviselői kernak j-gyzőkönyvi köszönet szavaztassék a felmentvények megadásának s a nyereség felosztása iránti javaslat elfogadtassék. Indítványait egyhangulag elfogadták, az 1912. évi osztalékot 20 koronában állapították meg, és ezt a 25 számú szelvény ellenében azonnal kifizetik.

Áttérve a napirend utolsó pontjára, az igazgatóságba Cioklan Miklós dr. és Vatiannu Trajánót újból megválasztották 4 évre, míg Popp C. István dr. 2 évre választották meg. A felügyelő-bizottságba újból Ispravnic Sevér dr., Ardelean Cornél, Német János dr., Vessa György és Givu Iesscu Procop kerültek be. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Tiltakozás a Ház működése ellen.

— Az ellenzék manifesztuma. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, február 24.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, a melyen az ellenzék nem jelent meg. E helyett a szövetséget pártok közös értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy mindaddig, míg

1. a megsértett jogrend helyreállítása nincs, és
2. a míg a miniszterelnök nem ad alkalmat Déry Zoltán vádjainak tisztázására,

— a parlament tanácskozásába nem vesz részt.

Ezt azonban a Ház ülésén is ki fogja nyilatkoztatni az ellenzék, de hogy minő formában és mikor, azt később fogják megállapítani.

Mivel az ellenzék nem jelent meg, a Ház mai ülésének lefolyása zavartalan volt. Az ülés végén Pekár Gyula meginterpellálta a miniszterelnököt a Déry-ügyben, mire Lukács László miniszterelnök nagy beszédet mondott az ellene felhozott vádak tökéletes alaptalanságáról. A Ház a miniszterelnök igen erős hangú beszédét nagy tetszéssel fogadta. (Erről lapunk más helyén számolunk be.)

Az ellenzék értekezlete.

Az ellenzéki pártok ma délelőtt tizenegy órakor a képviselőház mai ülése alkalmából közös értekezletet tartottak a néppárti kör helyiségében. Az értekezletet megelőzően az intéző-bizottság tartott ülést.

Mintegy ötven ellenzéki képviselő vett részt az értekezleten, a melyen Molnár János apát elnökölt.

Molnár János apát az ülést megnyitva, föl-szólitotta Zboray Miklóst, hogy terjessze elő azt a deklarációt, mellyel az ellenzéki pártok állást foglalnak a Lukács-Déry pörben.

Zboray Miklós erre fölolvasta a terjedelmes deklarációt, melynek lényeges tartalma a következő:

Az ellenzék megdöbbenéssel vette tudomásul, hogy Déry Zoltánt a Lukács miniszterelnök ellen emelt vádatnak, különösen peddig annak a vádnak a bizonyításától, hogy a miniszterelnök állami pénzeket nem szolgáltatott be az állampénztárba, — a bíróság elítélte, Lukács miniszterelnök Andrassy, Apponyi és Zicny grófok nyilatkozatával szemben a vádatkat tagadni se merté, sőt nehogy a bizonyítékok nyilvánosságra kerüljenek, még azt sem kísérelte meg, hogy a nyilatkozatban foglalt ténybeli állításokért a bíróság előtt elégtételt kérjessen. Kétségtelen, hogy azok a képviselők, a kiknek megválasztásához a pártkassza hozzájárult, részben állami pénzen választották meg. Az állami pénzeknek ilyen fölhasználása alkotmányos és erkölcsiszempontból egyaránt föltétlenül elítélendő.

Azután Apponyi Albert gróf terjesztette elő az intéző bizottság következő határozati javaslatát.

Az ellenzék már többször kijelentette, hogy a míg a megsértett jogrend helyreállítására személyi és tárgyi biztosítékokat nem kap, addig nem jelenik meg a Ház ülésein. Ehhez most egy újabb ok is járult, melyet a Zboray Miklós által fölolvastott deklaráció juttat kifejezésre. A Lukács-Déry pörben a miniszterelnök viselkedése egyértelmű volt annak megvállásával, hogy a parlament mostani többsége állami pénzekkel jött össze, ennél fogva nem is bírhat jogosultsággal arra, hogy a többség jogait gyakorolja. Az ellenzék ennél fogva addig, amíg a jogrend helyreállítása nincs és másrészt a míg a kormány nem ad alkalmat arra, hogy az ellenzék vádjait behizonyíthassa — a parlament működése ellen tiltakozik. Hogy az ellenzék ezt a tiltakozását milyen

— erősítette Pero, a kocsislegény, aki még mindig szentül bizonygatta, hogy látta egyszer a vörös leányt, a mint a nagyerdőn sidove nőkkel kólló táncot ropott épen. — Nem tisztességes dolog ez. Meglátnák, elviszi még a vörös leányt az ördög.

Hát talán így is volt megírva a csillagokban. Egyszer, egy zivataros októberi este, csakugyan elvetődött egy sötét, alvilági külsejű ember a falunkba. Magas, hosszú csizmát viselt, bikacsók volt a nadrágzára mellé tűzve. Ahogy a lócsiszárok járnak.

Ki lehetett az idegen, mely szélvész vetette ebbe az elhagyott faluba, ahová meg a madár sem igen téved, ki tudná megmondani. Nem vasúton jött, hanem lóháton, sovány, keshedt paripán, messze utat tehetett meg mert a lovacska sáros és poros volt egészen a mintha a hátsó lábára kissé sántított volna.

— Jesszus, hisz ez maga az ördög! — kiáltott fel Tuskan Danica, aki az idegent először megpillantotta.

As idegen nem nézett sem jobbra, sem balra. A kocsi felé irányította a paripát. (Tudta az utat magától is.)

— Hol lehetne a csizmát megvasalni? — kérdezte a sőtésajóban vihancoló leányokat. — Leesett a sárca.

— A vörös vargánál, — mondották készen geszen a leánykák.

— Akinek az a vörös leánya van? — kíváncsiskodott a feketearcú idegen.

— Az, az, — felelték a kisasszonykák.

A lócsiszár-forma ember arca feketebbre vált még hirtelen, de nem felelt. Becsapta maga után a kocsiajtót, hogy csak úgy zuhogt bele az egész épület.

— Egy liter rumot kérek, — mondotta sötét arccal az idegen. — Ma mulatni akarok.

Ejfélig iddógált magában. Sèvege mélyen a szemére volt húzva. A csizmája orrát nézegette folyton, mintha tulvilági lelkekkel társalogna. Ügyet sem velett a sőtésben ödöngő falusiakra, akik pedig ugyancsak szerettek volna beszédbe elegyedni vele.

— Ez a rum gyöngé! — kiáltott később a kocsmárossal. — Fekete Benő petroliumot is iszik, ha el akarja temetni a bánatát.

Láthatólag ittas volt már kissé. Egyébként is félelmes alak. Sötét arc, ijesztő szempár. A nadrágzereből egy mordály fekete agyara meredt elő:

— Visszavivom a szeretőmet! — mormogta maga elé, mintha csak a csizmájához beszélne. — Ha a pokol egész hadával is kellene szembe szállnom!

Már pirkadt, mire elhagyta az ivót. A lovat kötőféken vezette maga után.

Épen a kékszemű varga háza előtt állapodott meg. Akkor már holtrezeg volt. Lovaglóostorával bezörgetett az ablakon:

— Adják ki a szeretőmet! — kiáltotta rekedten. — Fekete Benő megjött a kedvese hívó szavára. Teremtett lélek nem marad életben ebben a faluban, ha a szerelmesek, akiket az Isten is egymásnak teremtett, nem lehetnek egymáséi.

Semmi választ sem kapott. Csak a szél süvöltött szünet nélkül és csak az eső pergetezett szüntelen.

De az ablak mégis felpattant hirtelen. Egy kendőbe burkolt női fej tűnt fel a halovány redacserepek mögül.

— Az Istenért! — kiáltott fel egy női hang ijedten.

Az éjszakai látogató hangja meglágyult hirtelen. — Aranyos egyetlenem. Maga a legkedvesebb nekem a világon. Jöjjön! Szökjünk meg. Miénk a világ és az élet. Ne habozzon.

— De az apám... Megölné a szégyen.

— De a szerelem diadalmaskodik, — suttogta a lócsiszár. — Ruth! Ha nem halgat rám, én kivégzem magam.

Az ablak becsukódott nesztelenül. S nemsokára megjelent az utcán Ruth kisasszony is, szerény kis kezűd, yással a kezében. S azután elindultak a nádasi országúton, zizegő szélben, zuhogó esőben, összeölelkezve. Ruth kisasszony, akit tündérnek néztek a falusi leányok és az ismeretlen férfi, aki bizonyára maga volt az ördög, — a csak mentek, a sapadt, keses lovat maguk után vontatva, — és senki sem tudta, hova.

formában és mikor fogja kifejezni és hogy e célból mikor fog megjelenni a képviselőházban — ezt az intéző bizottság később fogja megállapítani.

Az értekezlet Ráth Endre felszólalása után egyhanguan elfogadta úgy a Zboray Miklós által felolvasott deklarációt, mint Apponyi Albert gróf határozati javaslatát.

Megcáfolt kilépési hír.

Budapestről jelentik: A Bud. Tud. jelenti: Több estilap ma azt közli, hogy Szacelláry György képviselő levelet írt a nemzeti munkapártnak, amelyben bejelenti a pártból való kilépését. Ezzel szemben Szacelláry a Bud. Tud. útján kijelenti, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak.

Ezerháromszáz munkapárti.

Egy híján ezerháromszáz tagja van a Nemzeti Munkapárt Országos Körének, amelynek helyiségeiben a Lloyd épületben a koalíció idején alig husz-harminc régi szabadalvópárti körtag lézengett és várta a feltámadást. A körnek tegnap délelőtt megtartott közgyűlésén Rainer Béla dr. főtitkár örömmel terjeszthette elő az 1912. évről szóló évi jelentést, amely szerint 1912. december 31-én 1299 volt a kör tagjainak a száma: 778 rendes és 521 kültag. A rendes tagok közt 254 országgyűlési képviselő, 62 főrendiházi tag, 67 főispán és 395 budapesti tag szerepel.

A munkapárti kör közgyűlésén egyébként Erdély Sándor elnökölt és számosan voltak jelen. A főtitkár jelentése után, amely az elhunyt tagok közt különös melegséggel emlékszik meg Csáky Albin grófról, a kör gazdasági jelentését vették tudomásul és a fölmentést megadták. Azután a folyó évi költségvetést fogadták el egyhanguan és a megüresedett helyekre új választmányi tagokat választottak.

Tisza István levele.

Budapestről jelentik: Csanádi József ujpesti nyemdzsziparos levéllel fordult Tisza István grófhhoz és azt a kérdést intézte hozzá, hogy azok a munkások, akik Budapesten dolgoznak, de Ujpesten laknak, bírják-e szavazati joggal és ha igen, hol gyakorolhatják. Tisza István gróf a következő levéllel válaszolt:

„Igen tisztelt Uram! A levélben említett körülmény egyáltalában nem okoz hátramaradást, mert az ilyen munkások lakóhelyükön fognak a választók névjegyzékébe felvétetni és az ott eszközölt összeírás alkalmával igazolják alkalmaztatásukat. Megjegyzem különben, hogy az ipari munkások két évi szolgálatára vonatkozó rendelkezés előreláthatólag sokkal liberálisabb más intézkedéssel lesz pótolva. Igaz tisztelettel Tisza István.”

Meghíusult magyar-román béketárgyalások.

A magyarok és románok közötti közeledés érdekében folytatott megbeszélések egyelőre sikertelenek maradtak. A román nemzeti párt vezetősége erre vonatkozólag egy kommuniké bocsátott ki, mely az aradi Románul holnapi számában fog megjelenni. A kommuniké szövege a következő: Különféle híresztelésekkel szemben, amelyek a román közvéleményt tévedésbe ejtenék, fel vagyunk hatalmazva annak a ténynek a megállapítására, hogy a magyar állam jelen kormányzati politikája vezető tényezőinek meghívására az utóbbi időben megbeszélések folytak ezen tényezők és a román nemzeti párt hivatalos vezetői között. Ezen megbeszélésnek célja olyan politikai helyzet megbeszélése volt, melyben ezen állam román népessége biztosítva láthassa a maga nemzeti létét, valamint kulturális, erkölcsi és gazdasági fejlődését. Mindkét oldalról tagadhatatlan jóhiszeműségen alapulva a megbeszélések jelentékeny világosságot derítettek

e nagy kérdés mibenlétére, mindazonáltal nem sikerült az ügy teljes tisztázása és megállapítása, hogy ez idő szerint lehetetlen mindazokat az akadályokat megszüntetni, melyek lényegileg útját állják a román nép s a magyar állam kormányzó politikája között fenálló különböző ellentétek végleges kiegyenlítésének. Fennál tehát továbbra is államunk politikai vezető tényezőinek kötelessége, hogy épen a politikai állapotok konszolidációjának érdekében fontolóra vegyék mindazon eszközöket, melyek a román nép politikai meggyőződésének ártalma nélkül a meggyőzést szolgálják, a román nemzeti pártnak pedig kötelessége tovább folytatni a politikai küzdelmet, ezen nép nemzeti egzisztenciája és életbe vágó érdekeinek biztosítására.

Aradi kereskedők gyűlése.

(A gyülekezési jog korlátozása ellen. — Reformok az aradi postahivatalban. — A kereskedők és a csatornázási adó. — Az új főkapitány üdvözlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24

Az Aradi Kereskedők Köre vasárnap délelőtt, Kneffel Lajos elnök vezetésével választmányi ülést tartott, amelyen a tagok nagy számmal vettek részt.

A gyűlés tárgyai között különös érdeklődést keltett az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés leírata, amellyel a kört csatlakozásra hívta föl a belügyminiszternek a gyülekezési jog szabályozása ügyében legutóbb kiadott rendelete ellen. Ezen rendelet szerint a jövőben, ha valamelyik egyesület olyan összejövetelt, gyűlést, értekezletet akar tartani, amelyen mások is részt vehetnek, mint az egyesületi tagok, akkor ezt huszon-négy órával előbb a rendőrkapitánynál be kell jelenteni, s ha ezt nem tennék, a hatóságnak joga van az egyesület vezetői ellen a büntető eljárást megindítani. Ez az intézkedés akkor is érvényben van, ha az egyesület az ily gyűlést, vagy összejövetelt saját helyiségében tartja is meg. A kör választmánya egyhangúan kimondja, hogy a rendelet mélyen sérti a kereskedői egyesületek működésének szabadságát, amennyiben ép a kereskedői ügyekben az egyöntetű akciók mindig kívánatosak és ezek az olyan gyűlések tartását, amelyen nemcsak egyesületi tagok vehetnek részt; de nem méltó annak alkalmazása a közérdektől és hasznos hivatást teljesítő kereskedői egyesületekkel szemben. A kör ennél fogva csatlakozik az Omke akciójához, amely a rendelet hatályon kívül helyezését követeli.

A Kör megkereste a nagyváradi postaigazgatóságot, hogy a csomagokat délután ne csak hat óráig, hanem hélig lehessen feladni. Siket Traján postaigazgató tudatta a Körrel, hogy a belvárosi postahivatalban nem vihető keresztül, hanem a pályaudvari postahivatalban, mielőtt az új felvételi épület munkáitait teljesen bevégezték, a csomagok délután hét óráig fogják kiterjeszteni. A választmány örömmel fogadta a kereskedők óhajának teljesítését.

A verseci kereskedők egyesületének mozgalmához, amely a vasúton szállított csomagok és áruk biztonsága és sértetlensége érdekében erőteljes új intézkedéseket sürget, a kör csatlakozott.

Domány Sándor tett ezután jelentős indítványt a városi csatornázási adó ügyében. Miután a csatornázási adót a lakbér arányában kell fizetni, a kereskedők, akiknek a lakásbér mellett igen magas boltbéreket kell fizetni, nemcsak kétszeres, hanem többszöröseket fizetnek, mint a lakbér, azóta, hogy a csatornázási adó életbelépett, három, sőt négyszeres összegre emelkedett. Miután itt a kereskedők rovására erős méltánytalanság történt, a kör megbizta az elnökséget, hogy az adók beszerzése után indokolt feltételekkel intézzen a város törvényhatóságához, a kereskedők e kétség és indokolatlan mérvű megterheltségének csökkentését, illetve elhárítását.

A választmány kimondta, hogy Green Nándor főkapitányt, mint a város elsőfokú iparhatóságának új fejét, átírásban üdvözli. Végül az ideai közgyűlést aprilis hóra tűzték ki és kimondták, hogy alapszabályait módosítani fogják.

Zichy János

kultuszminiszter lemondása?

— A miniszter nem nyilatkozik. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, február 24.

A Neue Freie Presse jelenti mai estilapjában: Kitűnően informált körökből értesülünk, hogy Zichy János gróf a mai audiencián benyújtotta lemondását és a király elfogadta azt. A lemondási kérvény a kormánynak a választási kassza dolgában tanúsított magatartásával van összefüggésben.

A lemondás állítólagos oka.

A Magyar Tudósító, az ellenzéki félhivatalos könyvnyomtatás lap írja:

Zichy János gróf kultuszminiszter ma délelőtt tíz órakor öfelségénél kihallgatáson jelent meg és benyújtotta állásáról való lemondását. Öfelsége azonnal elfogadta a demissziót. Zichy lemondásának oka a Lukács-Désy pör politikai fejleményeiben keresendő, amelyek őt annyiban érintik, hogy a képviselőház 1912. évi május 22-i ülésén Désy Zoltán azt vágta Zichy szemébe, hogy a nemzeti munkapárt az országtól elvont illegitim pénzekkel szerezte meg a többséget. Zichy János azzal a tényvel, hogy Sölley főügyész helyettes ellenzte a bizonyítást, továbbá abban, hogy Lukács nem indít sajtópört Andrassy, Apponyi, Zichy Aladár és Károlyi Mihály ellen, teljesen megbizonyítottan veszi a vádakat és ezért levonta a konzekvenciákat.

Ellentét Zichy és Jankovich közt?

Mint jó forrásból értesülünk — írja egy esti lap — Zichy János gróf és új államtitkárja, Jankovich Béla között a katolikus autonómia kérdésében súlyos nézeteltérések merültek fel. Jankovichnak nem tetszik Zichy tervezete, liberális módosításokat akar és különösen a protestánsok részére kíván megfelelő törvényes kedvezményeket. A államtitkár jogosnak tartja a protestánsok ama követelését, hogy a katolikus autonómiával együtt biztosítsák nekik 1848: XX. törvényükben körülírt jogokat. Zichy János más véleményen volt és állítólag ez a körülmény is hozzájárult lemondásához.

Munkapárti körökben Jankovich Bélát mondják a jövő kultuszminiszterének. Ha Jankovich miniszter lesz, Molnár Viktor volt államtitkárt reaktiválni fogják, még pedig politikai államtitkári minőségben. Ugyan akkor Naray Szabó Sándor államtitkár és Kadocha Lippich Elek miniszteri tanácsos nyugalmába vonulnak.

Nem tudunk róla.

Zichy János gróf lemondása dolgában illetékes helyre fordult az Aradi Közlöny fővárosi tudósítója fölvilágosításért. Itt kijelentették, hogy csak annyit tudnak Zichy Jánosról, hogy Bécsbe utazott és a király audiencián fogadta, — de hogy lemondott volna, erről nincsen semmi tudomásuk.

Budapestről jelentik: Illetékes helyen Zichy János gróf lemondásáról mitsem tudnak. A miniszter az illetékes körök tudomása szerint részszort ügyekben jelent meg öfelségénél kihallgatáson. Az esti vonattal érkezett a miniszter Budapestre, senkit sem fogadott, hanem mindjárt átöltözött és egy szőszára ment.

Az ellenzéki körökben dacára ennek a nyilatkozatnak kijelentik, hogy Zichy lemondása befejezett tény és rámutatnak arra, hogy a kormány ezt már délelőtt tudta, miután nem tűzte ki a csütörtöki ülésre a tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. A munkapárton

is rámutattak erre a körülményre, de Tisza és Lukács határozottan kijelentették, hogy közöttük, még mielőtt szóba kerültek volna a lemondási híresztelések, már megállapodás történt arra nézve, hogy előbb letárgyalják a kisebb jelentőségű törvényjavaslatokat, csak azután veszik tárgyalás alá a politikai tartalmú törvényjavaslatokat, így a tanítók fizetésrendezését és a választójogot. Miután a csütörtöki ülésen a kisebb jelentőségű törvényjavaslatokat valószínűleg letárgyalják, a pénteki ülésen már a tanítók fizetésrendezésére kerül a sor.

Zichy a lemondásáról.

Budapestről jelentik éjjel egy óra körül: Zichy János gróf éjjel fogadta az Aradi Közlöny fővárosi tudósítóját és kijelentette, hogy lemondásáról addig nem nyilatkozik, míg Lukácsal ez irányban nem beszélt.

Nem volt sópanama.

(Lukács László Déry vádjairól. — A képviselőház ülése.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, február 24.

Lukács László miniszterelnök Déry politikai vádjait ma azon forum elé vitte, mely elé azok valójában tartoznak: a parlament elé. A miniszterelnök beszéde hallgatóságára igen nagy és fellebbező benyomást tett és kétségelenné tette, hogy Déry gyanúsításainak éppen semmi alapja nincsen, mert a miniszterelnök előadása alapján megdönthetetlen tény, hogy a Magyar Bank sószerződés fejében egy fillért sem juttatott a pártkasszába. Kemény igazságokat mondott Lukács azon képviselő ellenfeleinek, akik most színelélik a felháborodást pártkasszába létezése miatt, holott ugyanezen műfelháborodók akkor, mikor a többségi párthoz tartoztak, a pártkasszába választásukhoz alaposan igénybe vették. Erre a vádra aligha fognak tudni válaszolni az erkölcsbírák. Azt is odamondta Lukács László a botrányhajhászó kámpány hőseinek, hogy csendesebben nekik beszélni azoknak, kiknek kormánya olyan könnyelműséggel kezelte a közpénzeket, mint soha egyetlen más minisztérium. A méltatlanul meggyanusított becsületes ember meggyőző védelme volt az, amit ma Lukács az ország színe előtt előadott.

Hosszabb szünet után ma tilt össze ismét a magyar képviselőház. Mára lejárt az összes ellenzéki képviselők kitiltása, kordonra és karhatalomra tehát nem volt szükség. Az országgház környéke azonban nem volt csendes. Közönség legalább annyi volt, mint a legizgalmasabb kivezetési napokon. Az Országgház téren és a Báthory utcában igen sok érdeklődő állodgált; esuttal senki sem szólította meg őket. A rendes posztoló létszám képviselte csak a rendőrséget. A főkapitányházon számítottak ugyan azzal az eshetőséggel, hogy utcai tüntetésre kerül a sor és rendőri beavatkozásra lesz szükség. Már szombaton utasítás ment a kerületi kapitányságokhoz és ma reggel nyolc órakor a rendőrszolgálatok uniformisban már várták az esetleges riadót. De mindezt nem került a sor. A közönség élénk érdeklődése nem fajult tüntetéssé.

A Ház karzatán is meglátszott az érdekes alkalom. Minden hely el volt foglalva, de a karzat is meglehetősen a csendes érdeklődéssel.

Az ülés lefolyásáról a következő tudósításunk szól:

A Ház ülése.

A Ház ma délelőtt tizenegy órakor hosszabb szünet után ismét összeült, hogy a további teendők kitűzése előtt tanácskozzék. Mintegy százhusz százötven munkapárti képviselő jelent meg

az ülésteremben. A kormány tagjai közül Lukács László miniszterelnök, Teleszky János pénzügyminiszter, Balogh János katuszminiszter és Bebihy László kereskedelmi miniszter voltak jelen.

Tisza István gróf elnök féltizenkettőkor nyitotta meg az ülést. Mindenekelőtt elparancsolt Székely György, Jakabffy Ferenc és Duka Géza báró elhunyt munkapárti képviselőket. Aztán jeleztette, hogy ma lejárt a Somerecsányi György és Zoray Miklós kitiltása is, ma tehát már az összes ellenzéki képviselők akadálytalanul megjelenhetnek a Házban. Bejelentette végül, hogy Jankovich Bélát, a Ház volt alelnökét közoktatásügyi államtitkárrá nevezte ki a király.

Tisza István gróf ezután bejelentette a Háznak, hogy Pekár Gyula az ülés végén sürgős interpellációt terjeszt elő a miniszterelnök ellen hangoztatott vádak ügyében.

Teleszky János pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett elő az adótörvények végrehajtásának elhalasztás tárgyában.

Ezután elhatározták, hogy a következő ülés csütörtöki lesz, amikor alelnököt választanak és megkezdik a tanítók fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Pekár Gyula előterjesztette azután interpellációját, melyben arra hivatkozott, hogy az ország közvéleményét élesen foglalkoztatják a miniszterelnök póráz ügyében közzétett hírlapi nyilatkozatok, melyekre választ kér a miniszterelnöktől.

Válaszol a miniszterelnök.

Sápadtan, izgatottan emelkedett fel helyéről Lukács László, hogy az interpellációra válaszoljon. A kormánypárti képviselők leültek az ellenzék helyére, körüfogták Lukácsot és úgy várták a beszédet.

— Nem szoktam a magam ügyeivel a Ház elé jönni — mondotta Lukács — de most kényszerít erre a több oldalról jövő támadás. Nagy közönnyel tartozom tisztelt képviselőtársamnak, hogy interpellációjával alkalmat adott nekem arra, hogy talán meggyőzzem a tisztelt Házat az ellenem emelt vád alaptalanságáról. A vád több csoportba van osztva. Az egyik csoportba tartozik az, amely egyéni becsületemben támadott meg. Erre nézve a bizonyításnak helyt adott a bíróság, azonban a vádló urak a szó szoros értelmében megszöktek a bíróság elől és így ez a dolog rám nézve tárgyalatná vált. A vádak másik csoportja politikai természetű és alkalmasnak látszik arra, hogy az ország előtt a munkapárti presztízst meghurcolja. Ennek következtében kétszeres kötelességem nekem, aki szerencsés vagyok a part élén állni, hogy ezekkel a vádakkal foglalkozzam. Mielőtt azonban erre áttérnék, legyen szabad kijelentem, hogy én a legutólatosabb hipokrizisnek tartom azt, hogy olyan emberek, akik megvannak győződve a pártkassza létezéséről, azt igénybe vették, most ég fele fordított szemekkel kutadják azoknak a pénzeknek az eredetét, amelyek a pártkasszába befolytak. Felolvassa ezután Andrássy Gyula grófnak, Apponyi Albert grófnak és Zichy Aladar grófnak ismeretes nyilatkozatát, majd így folytatta:

— Erre a vádra egyszerűen és röviden azt mondhatom, se én, se az általam levő pénzügyminiszteri tisztviselők, amíg én a pénzügyminiszteri tiszteletet vezetem, se 4 800 000 koronát, se négy fillért semmiféle szerződésből kifolyólag fel nem vettünk idegen pénz kezünkbe nem jutott és így nem is voltunk abban a helyzetben, hogy azt az állampénztárba beszállítsuk és mint az állam pénzével elszámoljunk. Ezzel ha is fejezhetném felszólamomat annál is inkább, mert ezek a tényállások, amelyek Déry vádjait illetik, állítólag 1910-ben történtek, tehát akkor, amikor én nem is voltam még miniszterelnök, amikor a pártkasszáról tájékozva se voltam. De kijelentem úgy a magam, mint tisztelt barátom nevében, aki akkor a miniszterelnöki székben ült, hogy minden tekintetben teljes mértékben vállaljuk a felelősséget. Az a kérdés, folyt-e be a pártkasszába valami olyan pénz, amelynek jog szerint az államkasszába kellett volna befolyni, igen, vagy nem. Határozottan tagadom, hogy a pártkasszába akár egy garas olyan pénz befolyt volna, amelynek az állampénztárba kellett volna befolynia. Nyilvánosan felhívom a pénzügyminisztérium és a kincstár jogügyi bizottságának tisztviselőit, akik annak idején részt vettek a sószerződés megalkotásában, nyilatkozzanak volt-e egyetlen szó is arról, hogy a bank a szerződésben stipulált összegeken felül akár egy fillért is fog fizetni a munkapárt kasszája.

Ha ezeket az urakat a törvényszék előtt kihallgatták volna, esztől alatt vallottak volna, hogy stipuláció nem volt.

Hogy készült a sószerződés.

Lukács ismertette azután a szerződés lényegét. A sószerződés — urymond — 1910. év végén lejárandó volt. Gondoskodni kellett arról, hogy házkészítésbe vesszük a sóbányákat, vagy meghosszabbítsuk a szerződést. Amikor mi 1910-ben az ügyet átvettük, a sószerződés ügye a legnagyobb bizonytalanságban volt. Ama veszélynek voltunk kitéve, hogy a dolog rendezetlenség következtében a közönség jó nélkül marad, mivel a koalíciós kormány a dolog rendezését az utolsó pillanatra hagyta. Jóformán kivoltunk szolgáltatva a banknak, amelyet ugyyszólván kérnünk kellett, hogy hosszabbítsa meg a szerződést. Ezt azért emíttem fel, hogy méltóságosak látna, hogy a bank az állammal szemben a legkedvezőbb helyzetben volt. Csak várnia kellett, hogy ölébe hulljon a szerződés, mert hiszen tudta, hogy kényszerhelyzetben voltunk. Feltehető-e most, hogy egy nyereszkezdésre alakult bank, amikor tudja, hogy szerződését feltétlenül meghosszabbítják, milliókat adjon a pártkasszába. Nagy dicsőségére legyen mondva azoknak az uraknak, akik a bankkal tárgyaltak, hogy sikerült nekik az eddiginél kedvezőbb szerződést csinálni és ezáltal mintegy három és félmillió koronával gyarapították a kincstár vagyonát. És mi volt a mi helyzetünk, amikor kormányra kerültünk? Minden oldalán elenséggel állottunk szemben. Képzelné-e, hogy egy nyereszkezdésre alakult részvénytársaság számít arra az eshetőségre, hogy a kormány tud magának többséget csinálni, a pénzügyminiszter a szerződést keresztül tudja vinni a minisztertanácsban és a Házban. Feltehető-e, hogy egy nyereszkezdésre alakult bank ilyen reménybeli eredményre milliókat előegessen. A vádnak semmiféle bizonyítékai csak arra hogy a sószerződésből kifolyólag milliók folytak be a pártkasszába. Csak nyilatkozatok vannak, amelyeket a titok pecsétje alatt egyik ember átadott a másiknak. Ezek semmiesetre se igazolhatják a súlyos vádat. Azt mondják a gróf urak, hogy nyugtak vannak a pénzről. Én kétségbe vonom, hogy nyugtak vannak a pénzről. Én kétségbe vonom, hogy volnának ilyen nyugtak. Azt hiszem, a gróf urak igen nagy zavarában volnának, ha fel kellene mutatni a nyugtakat. De ha volnának nyugtak, ezt határozottan állítom, hogy olyan nyugta, amelyből az tűnnék ki, hogy só-szerződésből kifolyólag akár egy garas fizettetett be a pártkasszába — nincs. Ilyen nyugta nincs, nem létező dolgokat pedig bizonyítani nem lehet. Azt mondják a gróf urak, hogy a pénzügyminiszteri segédhivatal igazgatója 500 000 koronát nyugtázott a banknak. Ez igaz. A Magyar Bank egy más üzlethöz kifolyólag depozált a pénzügyminisztériumban 500 000 koronát. Csak hogy az illető, aki látta a nyugtat, ha utána járt volna a dolognak, meggyőződhetett volna arról, hogy az 500 000 korona 1911-ben visszafizettetett a banknak. Ha pedig visszafizettetett, nem folyt be és így nem fordíthatjuk választási célokra. Ezeket akartam, mint objektív tényt szembeállítani a vádakkal szemben. Most azt kérdelem, micsoda erkölcsi értéke lehet Déry vádjainak, ha egy magánbeszélgetés során, mint a bíróság előtt nyilatkozott, hogy ismerte már ezeket a dolgokat, de nem beszélt róluk, mert nem akarta zavarni a béketárgyalásokat. Ameddig remény volt, hogy az ellenzék vezetői bejutnak a kabinetbe, nem szólt. Eddig tehát Lukács becsületes ember volt.

Igenis: van pártkassza!

— Én nem vagyok hipokrita és nem akarom elhíetni azt, hogy nincs pártkassza. Azt sem akarom elhíetni, hogy bizonyos pénzek nem folytak be oda; igenis, folytak be oda pénzek, melyek bizonyos ellenszolgáltatást feltételeznek. El tudok képzelni olyan ellenszolgáltatást, mely az államnak semmi károsodásával nem jár. Hogy 1910-ben milyen pénzek folytak be a pártkasszába, azt nem tudom, mert nem kezeltem, a pártkassza dolgaiba betekintésem nem volt, nem tartozott rám. Meg vagyok győződve azonban arról, hogy voltak olyan szolgáltatások a pártkassza részére, melyek politikai meggyőződésből tétettek, hogy a régi rendszer megújuljon. Ki bírhat rá egy intézetet vagy egy magánost, hogy ellenszolgáltatás nélkül áldozatot hozzon? Az az indok bírhatta őket csupán, mely lehetővé tette, hogy a munkapárti kormány, mely part nélkül állott, óriási pártot teremtett, hogy az emberek százezrei toltak zászlója alá, csak azért, hogy

a koalíciós rezsim véget érjen. Az a remény vitte az embereket, az a közérzés és közmeggyőződés, hogy szükséges ezt a rendszert megbuktatni, mert Magyarországon soha se volt kormány, mely nagy országos érdekeket könnyelműbben kezelte volna, közpénzek körül nagyobb lelkismeretlenséget tanúsított volna, az ártatlan emberek üldözésében, az emberverdászatban nagyobb ékordot ért volna el, mint a koalíciós kormány. (Ének taps és zajos helyeslés.)

Kubinyi Géza: *Piszokban születtek, piszokban éltek piszokban halnak meg.*

Lukács László miniszterelnök: Tizennégy esztendei miniszterségem alatt soha se gyapuitottak meg. (Éljenzés.) Ezek azok, amiket a lapangó, hazug vádakra szükségesnek tartottam elmondani. Hiszem, hogy nem jövök újra abba a helyzetbe, hogy e vádakkal foglalkozzam. Kérem válaszlom tudomásulvételét. (Taps és éljenzés. A miniszterelnököt számosan üdvözlít.)

Pekár Gyula: A választ megnyugvással tudomásul veszi.

Elnök: Kérde a Háza, tudomásul veszi-e a miniszterelnök válaszáat? (Felkiáltások: Igen!)

A Ház egyhangúlag tudomásul veszi a választ. A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés véget ért.

Házasságkötés öt percre.

— Esküvő felsőbb parancsra. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24.

A legfontosabb lépés: a régi regényírók általában azt emlegetik, ha a regényhős az ábrándos szemű Gaszton, elhatározza, hogy megnősül. És tagadhatatlan, hogy ennek ez elhatározásnak van is némi hatása az ember további életére.

Hogy ezt a legfontosabb lépést hogy teszik meg az emberek, arról az anyakönyvvezető hácsik tudnánk érdekes részleteket mesélni. Az bizonyos, hogy sem mindenképp mondja ki nevetve az anyakönyvvezető előtt az igent, s vannak olyanok is, akik ha az anyakönyvvezető előtt boldogok voltak is, otthon annál keservesebb csalódás vár rájuk.

Ha valaki azonban összegyűjtene a furcsa házasságkötéseket, akkor az alábbi eset, amely ma történt meg egyik közeli aradmezei nagyközségben, igen előkelő helyet foglalna el.

A nagyközség anyakönyvvezetője előtt megjelentek a menyasszony és a vőlegény. Azaz, hogy a történelmi igazsághoz hiven előbb csak a vőlegény jelent meg, este fél hét órákor, aki fél év előtt még a községben volt tanító, de nemrégiben áthelyeztette magát a *Bácskába*. Amikor a tanító a községházán megjelent, elhűdtek a községi rendőrt, magyarul plajást a menyasszonyért, aki különben vagyonos korecsmáros leánya.

A rendőr kíséretében kisvártatva megjelent a menyasszony is, így a felek jelenlétében a törvényszerű ceremóniák közt az anyakönyvvezető megkötöttnek nyilvánította a házasságot.

A polgári esküvő után egyházi — nem kövélkezett. Sőt még nászlakoma sem. Vagy legalább is a nászlakomának egy igen szokatlan módja. A menyasszony ugyanis hazament szüleihez, a vőlegény pedig vendéglőben, egyedül fogyasztotta el a nászlakomát. Azután nászutra indult, de újra — egyedül. S nem Olaszországba, Bécsbe, vagy Párisba, hanem vissza abba a kis bácskai faluba, ahol most igazgató tanító.

Hogy az ember ezt a különös házasságot, különös nászlakomát s különös nászutat megérttesse, ismernie kell az előzményeket. Az előzmények pedig a következők:

A fiatal tanító még amikor az aradmezei községben működött, beleszeretett a korecsmáros leányába. Udvartolni kezdett a leánynak, még pedig sikerrel. A leány is viszonozta szerelmét s kettesben színezték ki a jövő boldogságát, mikor majd egy pár lesz belőlük.

Az utóbbi időben azonban mind ritkábban lehetett a tanítót a cinos korecsmáros lánnyal

látni, sőt végül a tanító egészen elmaradt a lányos háztól. Miért, miért nem, megunt a menyasszonyát s hogy végleg szabadulhasson, kérte áthelyezését. Az áthelyezés meg is történt, azonban célját a tanító még sem érte el. A leány feljelentette őt felesleges hatóságánál, amely tudára adta a tanítónak, hogyha nem veszi el cserbenhagyott menyasszonyát, akkor vége szakad karrierének.

A tanító ilyen körülmények között kénytelen-kelletlen megesküdött a leánnyal. Az állami anyakönyvvezetőtől azonban első útja az ügyvédhez vezetett, akinek öt perccel házasságának megkötése után átadta — válpörét.

Örökös fegyházra ítélt rablógyilkos.

Távirati tudósítás.

Szatmár, február 24.

A múlt év december 24 én borzalmas rablógyilkosságot követett el Szatmárnémetiben egy szabósegéd: Nagy József, a ki december 21 én este hét és nyolc óra között előre kiesztelt terv szerint megölte főnökének, *Inglük Józsefnek* tizennégy éves inasát, *Fóris Antalt*, hogy aztán elrabolhassa azt a 148 korona 20 fillért, melyet a munkaadó a kis fiura bizott rá. A királyi ügyesség Nagy Józsefet a Btk. 278. szakaszába ütköző gyilkosság és a Btk. 344. szakaszába ütköző rablás büntetével vádoíta.

A mai tárgyalás iránt nagy érdeklődés mutatkozott. A nagy tárgyalás terem zsúfolásig megtelt előkelő hölgyközönséggel, akik a tárgyalási menetét feszült figyelemmel és érdeklődéssel kísérték. Az esküdtek elnöke: *Popoleczy Gyula* királyi táblabíró, a vádhatóságot *Szabó Zoltán dr.* kir. ügyész képviseli, a rablógyilkost pedig *Tanódy Endre dr.* szatmári ügyvéd védi. A tárgyalás kilenc órákor kezdődött.

Szuronyos fogházőrök vezették be a vádlottat, aki huszonrégy éves, nagyszőlősi, vészprémmezei születésű, vagyontalan szabósegéd. Felesége és három éves kis lánya van. Hosszu fekete kabát volt rajta. Rövidre vágott haja, kicsi, fekete bajusza van, főtűnően keskeny homloka, apró sunyi szemek beürülnek. A közönséget egykedvűen nezte, különösen a karzati hölgyközönséget. A terem zsúfolásig telve volt.

A vádlott egész arcán korlátoltság látszott amit azonban megcáfolt vallomása. Konokul védekezett és különösen ravaszul az előre megfontolt szándék ellen, úgy, hogy az elnök a tárgyalás közben megkérdezte, nem tanították-e be a vallomására?

A vádat megértette, bűnösnek érezte magát, elismerte, hogy *Fóris Antalt* megölte, azonban tagadta, hogy előre megfontolta volna a gyilkosságot. Az elnök több ízben elébe tartotta a rendőrségen és a vizsgálóbíró előtt tett vallomását annak bizonyítására, hogy ott beismerte az előre megfontolt szándékot.

Nagy vallomása után a tanuvallomások kövélkeztek, majd a vádbeszéd, melyben az ügyész kövél általi halált kért. A védelem tagadta az előre megfontoltságot. A törvényszék Nagyt *életfogytiglani fegyházra* ítélte.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — 151
Nyomda	— — — — 151

Szabadlábbon

Diósy Nus inasa.

— Ujabb nyomen az aradi rendőrség. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Arad, február 24.

Miután szombat este nyolc órákor az aradi rendőrség befejezte Gajdos Pál kihallgatását és jegyzőkönyvbe vette a fiúnak többször megismélt tagadó vallomását, levitték a rendőrségi fogdócellájába, ahol nyugodt álomban töltötte el az éjszakát. Reggel ismét maga elé hozatta őt *Gréc Nándor* főkapitány és figyelmeztette arra, hogy állhatatos tagadása következtében esetleg a rendőrség gyanúját teljesen ártatlanokra tereli és utójára hívta fel beismerő vallomástételre. A szívhöz szóló szavak azonban hatástalanul hangzottak el, a fiu határozottan kijelentette, hogy nem ő lopta el *Diósy Nus* ékszerait és halvány sejtelve sics arra, ki lehet a tolvaj Ujból megisméltődött az ájulási jelenet, mert a főkapitánynak arra a kijelentésére, hogy a primadonna a történet után nem hajlandó őt házába visszafogadni, Gajdos keserves sirásra fakadt, majd pedig nekidült a falnak és néhány percnyi ájuásban volt. Mikor magához tért, a főkapitány kijelentette előtte, hogy szabadon bocsátja, sőt, hogy ne legyen az utcára kivetve, gondoskodik arról is, hogy míg valahol kenyérkeresethez jut, a város jótéteményét élvezhesse. Ideiglenesen gondnokul *Szathmáry János* a polgári menház gondnokát rendelték ki a fiu mellé, aki a városi szegényházban kap hajlékot és ellátást, mindaddig, míg valamelyik iparosnál elhelyezhető nem lesz.

A nyomozás az ékszerlopás ügyében, mint azt megirtuk, már az első pillanattól kezdve is több irányban indult meg és most is több irányban folyik is. Ma délelőtt újból kihallgatták *Ásvány Benő* német, a primadonna öltöztetőjét, aki elég későn ugyan, de talán még nem egészen elkésztetten fontos vallomást tett. Az öltöztető ugyanis az, aki a lopás idején, kedden este a színházból a primadonna lakására ment, hogy dr. *Frankl Miksáné* parancsára megtudja, miért késik a lakásban Gajdos Pál, akit azért küldtek haza, hogy furdót készítsen. Megirtuk, hogy *Ásványné* a konyhasajtón kopogtatott és ott astart a lakásba jutni. Az öltöztető, aki sohasem volt még *Diósy Nus* lakásán és ez alkalommal jelent meg először annak konyhasajtaja előtt, azt mondotta el ma a rendőrségen, hogy lejövet a lépcsőn arra lett figyelmes, hogy az első emeleten egy ajtó kinyílik, azon át valaki a lépcsőházba lép, egy két lépést tesz, majd megáll, s mikor őt észrevette, akkor sietve a második emeletre futott. Ő ebben a pillanatban figyet sem vetett, mert nem is gondolt arra, hogy ez a rejtélyes alak a művésznő lakásából jött ki, minthogy halvány sejtelve sem volt arról, hogy más kijárata is van a lakásnak, mint amelyiknél ő állott néhány pillanattal előbb. Csak most eszmélt rá, úgy mondotta, hogy az előszoba ajtaja a lépcsőházba nyílik és azon át átvonható az általa fel nem ismerő alak és őt látva, ijedten menekülhetett a második emeletre. *Ásványé* annyira nem vetett figyet erre a fontos momentumra, hogy azt sem tudja megmondani, vajon nő, vagy férfi volt e a menekülő.

A főkapitány ennek az adatnak a birtokában azt kereste, vajon miként történhetett meg, hogy a fiu saját vallomása szerint is a lakásban volt és nem vette észre, hogy ott idegen is tartózkodott. Ennek az lehet a magyarázata, hogy Gajdos betöltötte a fürdőszoba kályháját, az füstölt és ez erre kinyitotta a konyhasajtót s miután a fürdőszobából a füst kitédült, ennek ajtaját behúzta s ő maga a fürdőszobában foglalatostodott. Ez kb. ötöt percig tarthatott. Vajjon épen ezt az időt használta fel a tettes, aki esetleg figyelmesen leste a lakásban történeteket és a nyitva

hagyott konyhasajtón át beüranva a hálószobába, ott néhány pillanat alatt elkövette a lopást és észrevéve, hogy a fiu a konyhasajtót bezárta, a lakás előszoba ajtaján át távozott, mert annak kulcsa beürlől kezetgyébe esett, olyan hipotézis, amely alapos is lehet, amelynek adatai egyeznek az eddigi bizonyítási anyaggal és újból megerősítik azt az alapfeltevést a nyomozásnak, hogy a primadonna tolvaja csak annak életviszonyaival és lakásával teljesen ismerős egyén lehetett. A közönség, mint azt már többször megírtuk, rendkívüli érdeklődéssel kíséri ezt a szenzációs bűnügyet és igen sokan jelentkeznek a rendőrségen azzal a tiszteletreméltó szándékkal, hogy a nyomozásban segítségére legyenek a hatóságoknak és esetleg használható adatokkal szolgáljanak neki. Eddig azonban csak kombinációkon és titokzatos sejtéseken kívül más felhasználható nyom kívülről nem jutott rendelkezésre.

A mai napon is folytatták a kihallgatásokat, különösen a házbülieket kérdezték meg több apróbb körülményre vonatkozólag, de előbbre ma sem jutott a nyomozás. Történtek újabb daktiloszkópiai felvételek is, ezeket felküldötték Budapestre, ahonnan azonban még a szombaton eljuttatott ujjlenyomatokra vonatkozólag sem érkezett vélemény.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Kedd: *III. Richard*, tragédia. *Ivánfi Jenő* vendégfelléptével. (C. bérlet.)

Szerda: *Judith*, dráma. *Ivánfi Jenő* vendégfelléptével. (A bérlet.)

Csütörtök: *Oedipus király*, tragédia. *Ivánfi Jenő* vendégfelléptével. Bemutató előadás. (B. bérlet.)

Péntek: *Oedipus király*, tragédia. *Ivánfi Jenő* vendégfelléptével. (C. bérlet.)

Szombat: *A lengyel menyecske*, operette. Új betanulással. (A. bérlet.)

Az Országos Szimfoniai Zenekar hangversenye Aradon.

Az Aradi Filharmónia Egyesült 4. s e szezonban utolsó bérleti hangversenyére a kultuszminisztériumtól fentartott Országos Szimfoniai Zenekart hozatta le. Már magáért ezért a tényért kétszeres elismerés illeti meg a filharmónikusokat. Legnagyobb foku önzetlenségüket demonstrálták, midőn a rájuk nézve mindenképpen hátrányosan kiütő összehasonlításnak merték magukat kitenni csak azért, hogy alkalmat adjanak az aradi közönségnek igazán elsőrendű zenekar harmónikus összmunkájának élvezésére. A Szimfonikusok a budapesti filharmónikusok mellett tényleg Magyarország legelső zenekara. Érdekes, hogy alföldi körutjukban ép Aradon érték el századik hangversenyüket.

A Szimfonikusok a minisztérium kiküldöttjének kalauzálásával utaznak saját külön vagonjukban s Aradra vasárnap délután érkeztek Hódmezővásárhelyről, hol 1500 ember előtt hangversenyestek. A pályaudvaron Mand Vilmos dr., a filharmónikusok elnökének vezetésével deputáció fogadta a vendégeket, kik a Fehér Keresztben szálltak meg, hol este 8 órakor már óriási közönség várta türelmetlenül a pódiumra gyülekező művészcsoportot.

Végre megjelent maga a dirigens is, a különleg nem épen imponáló *Kun László igazgató karmagy*. Mikor azonban Goldmark keleti szimpompájú Sakuntalájának, a filharmónikusok révén már ismert akkordjai megszendültek, meglevevődött az apró karmester s pálcájával oly felsőbbbséggel uralkodott a zenekar minden egyes tagján, mint Neptun istenség a maga viharoktó és csillapító s águ szigonyával a márhetetlen tengeren. Kun László temperamentuma s a zene-

kar feltétlen biztossága a dinamika összes árnyalatait ki tudja aknázni, a hangszínek egész skálája a maga teljességében érvényesül s a művészi produkciót kiegészíti a tempóváltozások minuciózus gonddal való keresztülvitele. Szóval az orkeszteri hatások ily gazdagságát Aradon még nem élvezhették. A Sakuntala után két modern franciának darabját játszották, Ravelkomor Pavené-ját s d'Indy ötletes Szerenádját és Valse-ját. Az elementáris erővel kitört tapsvihart csak ráadásul, Hubay légius Zsifirjével tudták lecsillapítani.

Utána Chovánnak, a Kossuth nótá apothézisán alapuló hatalmas magyar rapszódiaját s Csajkovszki grandiózus 4. szimfóniaját, a tamburás zenekari hatást keltő Scherzo tétellel játszották. E két nagyszabású alkotás fuvószenéje nem a Fehér Kereszt terméhez készült. A terem arányaihoz képest itt ott tulmonstruózus művek után ráadásul a Berlioz átdolgozású Rákóczy indulót kellett adniuk a Faust elkarhozásából.

A nagyszerű hangverseny, után a Fehér Kereszt téli kertjében mintegy 100 terítékű bankett volt. Ugy a hangversenyen mint a banketten megjelent a város képviselőiben Lócs Rezső és Kovács Vince tanácsos. Mand Vilmos dr. és Lócs Rezső tanácsos Kun Lászlót és a Szimfonikusokat köszöntötték fel, Kovács Vince a filharmónikusok elnökét, Mandl dr. t. ültette, jelezve, hogy a mai naptól fogva Arad városa is fog áldozatokat hozni az aradi zenei kultúra hathatósabb támogatására. Wágner József dr. Lócs Rezső és Kovács Vince tanácsosokat, mint Arad város jelenlévő képviselőit, Kun László pedig Arad város közönségét köszöntötte fel. A társaság jóval éjtél utánig ünnepelte az illusztris karmagyot és zenekarát. *W. J. dr.*

* **Aradi tanulóifjúság a magyar nyelvért.** Gyönyörű gondolat valósul meg az aradi tanulóifjúság lelkesedése és szülei hazafias áldozatkészsége által. A magyar iskolaegyesület aradi fiókjának kiváló elnöke, Lócs Rezső tanácsnok az aradi ifjúság érdeklődését óhajtja felkelteni ezen a nemzetiégi vidéken a magyarság minden ügye iránt és ezért az egyesület az aradi középiskolák tanulóinak közreműködésével egy páratlanul álló, rendkívül kedves délutánt rendez a színházban a legolcsóbb helyérek mellett az Iskolaegyesület javára. Ennek a magasztos célnak szolgálataiba oly lelkesedéssel állott az ifjúság, annyira lelkebe talált az eszme, hogy ők maguk a siker érdekében annak legbeszédesebb hírnökei. A műsoron csupán aradi diákok és leányok szerepelnek, ének- és zeneszámokkal és tarka, színes torna mutatványokkal. A Ferenc-téri polgári fiúiskola 200 növendéke kuruc- és népdalokat énekel, a polgári leányiskola II. osztályu növendékei teljesen ujjazertü svédgyakorlatokat mutatnak be, gimnáziumi és reáliskolai tanulók vonósnegyese, valamint Kiss József: Gedóvár asszonya című melodramájának előadása tessik művészi szempontból is értékesé a tanulóifjúságnak ezt a kedves és hazafias megnyilatkozását. Nemesak a szülők, de az egész város közönségének körében meleg szimpátiával kísérik ennek a szép akciónak a sikerét. Az előadás szombaton délután fél öt órakor lesz az aradi színházban fél helyérek mellett. Jegyeket a színházi pénztár árusít csütörtöktől kezdve.

* **A Kölcsey-egyesület választmányi ülése.** A Kölcsey egyesület választmányának február 27 ikén, csütörtökön a Közművelődés Házában délután 4 órakor gyűlése lesz a következő tárgysorozattal: Varjassy Árpád megmutatja a választmány tagjainak a Közművelődési Ház helyiségeit. 2. Varjassy Árpád elnök beszéde a Kölcsey egyesület hivatásáról a muliban és a jövőben. 3. A múlt gyűlés határozatainak végrehajtása. 4. A március 9 én tartandó közgyűlés titkári jelentésének bemutatása. 5. Indítványok.

* **A színházgató közlései. III. Richard Ivánfi Jenővel.** Kedden kezd meg vendégjátékát Ivánfi Jenő, a budapesti Nemzeti Színház illusztris művésze. Ivánfi művészetéről nem kell különösebb dicsőimussokat zengedezni; az ő nagy alkotóművészetét az egész ország ismeri. Arad közönségének csak a közelmúltban volt alkalma Ivánfi Jenő művészetében gyönyörködni s így kétszeresen nagy az érdeklődés a vendég szereplések iránt, mert a darabokban nemcsak a főszerepet játsza el, de mondhatni, hogy ő rendezi is a darabot. Kedden *III. Richard*ban, a világhíres szomorujátékban lép fel Ivánfi, aki a címszerepet játsza. A többi főszerepeket Kesztlerné, Novák Iren, Follinszsné, Szendrey, Várnay, Delli, Beregi dr., Herold, Hajdutska s ib. játszik. *Ivánfi Jenő* szerdán *Judith*ban, csütörtökön és pénteken pedig *Oedipus király*ban lép fel. E két utóbbi est annál is érdekesebb lesz, mert Sophocles tragédiája ezuttal először kerül színre az aradiszipadon. A vendégfellépések rendes helyérekkel, bérletben lesznek.

* **Jótekonycélu hangverseny.** Unger Mór zenetanár tanítványai március 9 én vasárnap délután fél 5 órakor a „Fehér Kereszt” nagytermében változatos műsossal jótekonycélu hangversenyt rendeznek. *Jegyek ifj. Klein Mór* könyvke reskedésében kaphatók.

* **Hírek az Urániából.** Tegnap mutatták be az Uránia-színházban a „Vörös Julius” című szociális drámát, amely impozans sikert aratott. A közönséget a szó szoros értelmében meghatotta a darab erős drámai lendületű meséje s gyönyörködtette jeleneteinek plasztikus szépsége. A műsor, amely különben hoinap kerül utoljára vetítésre, általában igen nagy érdeklődéssel van összeválogatva. „A naci mint tenorista” című kép őseredei komikával hat, az „Érvénytelen bazaság” című dráma egyike a legszebb amerikai filmeknek. Sokat kacagott a publikum a „Megbambázott Poidor” című humoreszken s nagy érdeklődéssel nézte az elmúlt hét eseményeit, amelyet a Gaumont hirdető mutatott be. Itt említjük meg, hogy általános óhajtja az Uránia színház igazgatósága elhatározta, hogy hetenkint egyszer, még pedig szombaton fél helyérekkel *gyermek-előadást rendez*. Az első ilyen gyermekelőadás szombaton, március elsején délután fél négy órakor lesz.

* **A legújabb magyar film az Apollóban.** Az Apolló színház ma este vetítette először vászonra a Hunia filmgyár legújabb darabját: A papagályt. A Hunia-filmek ma már tekintélyes helyet foglalnak el a moziplacon s a papagály még sokkal magasabbra emeli a magyar filmek értékét. Valóban remekelt a Hunia ezzel a darabjával s kitett magáért a Vigaszínház kiváló művészgárdája is, amely a cselekményt megjátszotta. A papagály premierje nagy sikert aratott az Apolló-színházban, amely még csak kedden tartja műsoron a képet.

* **Detektívdráma az Apolló színházban.** (A papirnyom.) A kinematográfia önmaga igyekszik kivetni magából azt, ami káros és rossz. A rémregényekbe illő képek csaknem teljesen kiszorultak a moziplacra s a műsorból s ha vetítésre is kerülnek például detektívdrámák, azokban a művészi izlés s a bravuros technika érvényesül, ami a kellemes szórakozást szolgálja s nem pedig az idegek mesterséges felkorbácsolását. A papirnyomban látjuk a legvilágosabban a kinematográfia megtérését. Ez a detektívdráma sokkal érdekesebb, mint a rémdrámák, de finom feloldozásban, művészi megjatszásban s igazán elsőrangú beállításban kerül a néző elé a cselekmény s nem pedig rafinált hatáshajászatban. Az Apolló-színház publikuma ugy tegnap, mint ma minden előadásán megtöltötte a nézőteret s elragadtatással nyilatkozott erről a csodás detektívdrámáról. A papirnyom még csak kedden marad műsoron, amire felhívjuk a közönség figyelmét. 177

* **Megjelentek Kerpel Izsó 100,000 kötetes kölcsönkönyvtárának magyar, német, francia- és angol új pótgjegyzékai** és már kaphatók. E pótgjegyzékek az elmúlt év minden jelesebb magyar és idegennyelvű ujdonságait tartalmazzák.

* **Dóczy, Balázs és Fráter nótáskönyvei** ismét megjelentek új, olcsó kiadásban és Kerpel Izsóval 2 koronájával kaphatók.

* Operett és kuplé-újdonások *Kerpel Izsó*-tól. Cuvelier: A lila dominó, Kálmán: A cigányprimás, Yarno: Tengerész Kató, Vince: Himnádé ezredes, Lehár: Éva, Irving: Minden ember így eszál, Heidelberg: Kis utazás a világon, Zerkovitz: Nem vagyok én olyan, mint a többi nő, Irving: Izidor, Sloane: Csak egyszer, Leopold: Villanyozzon, Gilbert: Erről álmodnak a lányok, Grósz: Irónó, Heidelberg Jóska stb.

* Az „Athenaeum könyvtár“ legnagyobb kötete: Anatole France: Az Istenek szomjaznak. Ára 1-90. Kapható Kerpel Izsó könyvkereskedésében.

Vagyonából kifosztott városi tanácsnokné.

(Az aradi rendőrség özvegy Kopcsányiné érdekében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24.

Amikor *Moncza Györgynek*, a sikasztó aradkővi jegyzőnek bűneit az aradi királyi ügyészség hangozta kezdte, megírta az *Aradi Közlöny*, hogy a letartóztatásban levő községi jegyző jogtalanul jutott birtokába egy jómagával tehetetlen öregasszony tízezer koronát érő ingatlanának is. *Kopcsányi Kristóf* volt aradvárosi tanácsnok kilencven éves özvegye, aki évek óta aradkővi lakik, átíratta szőlője felerészét vincellérjére *Teteliána Péterre*. A vincellér azután ezt a szőlő részét olcsón eladta *Monczának* és a jegyző — tévedésből-e, vagy szándékosan — kihasználta a máriaradnai telektörvényi hatóság felületességét: az egész szőlőt a maga nevére íratta és a Győroki Takarékpénztárnál súlyos kölcsönnel terhelte meg.

Az öreg *Kopcsányinét*, akinek rokonai, hozzátartozói nincsenek, teljesen kiforgatták tehát vagyonából és most fáradozik azon az aradi rendőrség és árvaszék, hogy helyrehozza a mulasztást: gondnokot rendeltesse ki a gyámoltalan, félig eszelős öreg asszony számára. Sajátságos körülmények játszottak ugyanis közre, hogy *Kopcsányinét* már évekkel ezelőtt, amikor még a vagyonát érintetlenül megvolt, nem helyezték gondnokság alá, illetve, hogy akkor a törvényszék a gondnokság alá helyezést megtagadta.

Az aradi rendőrségnek, amely *Kopcsányinét* kifosztása ügyében most nyomozást indított, bizalmasan tudomására hozták, hogy a városi tanácsnok özvegyének minden ügyét, vagyoni viszonyait jól ismeri *Buja Sándor* jószágigazgató-sági titkár, aki évekig egy házában lakott Aradon az öreg asszonnyal. *Kováts Antal* rendőrhadnagy, aki *Kopcsányinét* ügyében nyomozott, a napokban kihallgatta *Buja Sándort*. A jószágigazgatóság főtisztviselője készséggel szolgált felvilágosításokkal.

— Tudomásom van *Kopcsányinét* vagyoni viszonyairól — mondotta *Buja* titkár a rendőrhadnagynak — de élete legnagyobb részéről is, mert tizenhat esztendőn keresztül egymás mellett lakunk a minorita palota második emeletén. Ismerem jól az öreg asszonyt, aki egyszerű babonás román lányból lett a boldogult városi tanácsnok hitvese és könnyen befolyásolható, mindenféle babonára hajló hitű volt még akkor is, amikor egészséges volt. Épen ezért őszintén aggódtam sorsa iránt, amikor a nyolcvan évnél idősebb, gyengülő elméjű asszonyt hat évvel ezelőtt aradkővi vincellérje rávette, hogy költözzön ki falura. Nem vagyok se rokona, se közelebbi hozzátartozója *Kopcsányinénak*, de mint régi és emberséges érzésű szomszéd nem tudtam tétlenül nézni azt, hogy a beteges, akarat nélküli, jómodu öregasszony teljesen ki legyen szolgáltatva vincellérjének és a falusi elhagyatottságban his vagyonából kiforgas-

sák. Hat év előtt tehát azzal a kéréssel fordultam az aradi rendőrséghez, hogy *Kopcsányi Kristóf*-é elme állapotát vizsgálják meg és indítsák meg gondnokság alá helyezésére az eljárást. Hogy azután mi történt a kérvénnyemmel, azt nem tudtam. Annyi bizonyos, hogy az öreg asszonyt nem helyezték gondnokság alá, de vagyonából — amint én azt sejtettem is — csakugyan kiforgatták. Pedig a szőlőjén kívül készpénz vagyona is volt: biztos tudomásom van arról, hogy tizennyolcezer korona takarékbetétje volt *Kopcsányinénak* egy aradi pénzintézetnél.

A rendőrhadnagy *Buja Sándor* adatai alapján tovább nyomozva megállapította, hogy hat év előtt csakugyan folyt a gondnokság alá helyezés ügyében hivatalos eljárás és *Posgay Lajos* dr. nyugalmazott tisztii főorvos meg is vizsgálta *Kopcsányinét*, akit hivatalos bizonyítványa szerint agkori elme gyengeségben szenvedőnek talált. Az öreg asszonyt az aradi törvényszék még sem helyezte gondnokság alá, mert a törvényszéki orvosok viszont nem találták elmebetegnek. Most azonban valószínűleg már a törvényszéki orvosok is hozzájárulnak *Kopcsányinét* gondnokság alá helyezéséhez és így azt a néhány ezer koronát, amit még megmenthettek a vagyonból, az árvaszék veszi kezelésébe.

Kováts rendőrhadnagy ma már át is tette az ügy iratait az aradi árvaszékhez, amely sürgősen eljár az aradi királyi törvényszéknel, hogy a félig kifosztott, tehetetlen, elhagyott városi tanácsnokné, aki negyven korona havi kegydíjából és még megmaradt vagyonkaja kamataiból megélhet, helyezze elmebetegség címén gondnokság alá.

Béke remények.

— A nagyhatalmak újabb akciója. —

Saját tudósítónktól.

Arad, február 24.

Enyhülő feszültség.

Berlin: A hivatalos *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* jelentése szerint a balkáni feszültség alábbhagyott. A bolgár román viszályt sikerült közelebb vinni a békés megoldáshoz, mert a felek a nagyhatalmakra akarják bízni a közvetítést. Törökország hajlandóan mutatkozik elfogadni a hatalmak újabb közvetítését. A hatalmak a háború mielőbb való befejezését óhajtják és egységesen járnak el. Az alján kérdésben Ausztria-Magyarország közt bizvas: várható a nézetkülönbség megoldása.

Fegyverben maradunk.

Bécs: Diplomáciai körökből jelentik: A balkáni zavarokkal összefüggő kérdések megoldása az illetékes körök véleménye szerint legalább tavaszig, sőt talán nyárig el fog húzódní. Európa csak az ősz folyamán lesz abban a helyzetben, hogy megítélhesse, vajon tartós békére számíthat-e. Oroszország ezekben a zavarokban nagy ügyesség-gel fáradozik azon, hogy magának a legnagyobb hasznot biztosítsa. Oroszország ez idő szerint nemcsak Belgrádban, hanem Szófiában is, sőt még Bukarestben is a legnépszerűbb nagyhatalom. Károly király és kormánya Ausztriához és Magyarországhoz szitt, de a lakosságban igen nevezetes fordulat megy végbe Ausztria és Magyarország ellen. Bukarestben csodálkoznak Ausztria és Magyarország diplomáciájának lassúsága miatt, a mit csak azzal tudnak megmagyarázni, hogy *Berchtold gróf két hangszerezen játszik egyszerre*. Ez idő szerint egyetlen nagyhatalom sem gondol arra, hogy katonai óvintézkedéseit megszüntesse vagy le is szállítsa.

Albánia kérdése.

Berlin: A *Vossische Zeitung* jelenti Bécsből: A nagyhatalmak kabinetjei között tárgyalás folyik Albánia elhatárolásának kérdésében. A londoni kabinet főleg azon fáradozik, hogy Orosz-

országot követelésének mérséklésére bírja. A legkiválóbb diplomáciai helyeken az a vélemény, hogy a londoni nagykövetségi reuuió legközelebbi ülése után olyan eredmény fog a tárgyalás anyagául szolgálhatni, a mely az osztrák és magyar érdekekkel is számol.

A béke jelei.

London: Hakkí pasa a mai nap folyamán újabb instrukciókat kapott, melyeket holnap fog közölni Sir Edvard Grey külügyi államtitkárral. Illetékes helyről jelentik, hogy a londoni csütörtöki szövetségi tárgyaláson már megkezdik a román-bolgár ellentétek kiegyenlítését is.

Szófia: A hatalmak képviselői vasárnap egyenként megjelentek Gesov külügyminiszternél, akinek azt a nyomatékos tanácsot adták, hogy a bolgár-román vitás ügy megoldását bocsássa a nagyhatalmak döntése alá. Gesov azt válaszolta, hogy erről a minisztertanácsnak jelentést fog tenni. A drinápolyi idegenek ügyében a bolgár kormány közölte a nagyhatalmak képviselőivel, hogy nem járulhat hozzá a semleges zóna kijelöléséhez. Az idegenek elhagyhatják Drinápolyt s ez a megoldás a bolgárok szerint sokkal humánusabb. Az angol kormány megkérdezte Bulgáriától, mik azok a feltételek, amelyek mellett hajlandó volna Törökországgal békétárgyalásokba bocsátkozni.

Konstantinápoly: A tegnapi minisztertanács a nagyvezír jelentése alapján elhatározta, hogy a török teregek szigorúan védelmi állásban kell maradnia. Egyben utasították Hakkí pasát, hogy intézze határozott formában a nagykövetségi reuuióhoz azt a kérdést, milyen pénzügyi előnyöket hajlandók a hatalmak a portának biztosítani, ha a békét Drinápoly átengedésével azonnal megkötik.

Szófia: A kormány tegnap este átadta a nagyhatalmak képviselőinek a választ a tegnapi közös demarszra. A bolgár kormány ebben kijelenti, hogy bizva a nagyhatalmak igazságosságában, elfogadja azt a javaslatot, hogy a bolgár-román viszálykodások megoldására Bulgária a hat nagyhatalom döntésének vessen magát alá. Az ehhez való hozzájárulás előfeltételül azonban azt jelölték ki, hogy Románia is hozzájáruljon a nagyhatalmak ehbeli javaslatához.

A harctérről.

— Török vereségek. —

Konstantinápoly: Hivatalosan jelentik: A tegnapi nap folyamán az ellenség Drinápolyt győzően bombázta. A védővonal és az ellenséges áttegek között kisebb tűzer harc fejlődött. Bulairnál a helyzet változatlan. Csatáldzsanál a patakok ki- léptek medrükből és ez nagyon megnehezíti a fel- derítő osztályok munkáját. A Csatáldzsa vonalon, Albániától nyugatra ütközet volt, melynek török részről öt halottja és husz sebesültje volt. Az ellenség vesztesége lényegesen nagyobb.

Konstantinápoly: Hivatalos részről egyáltalán nem adnak ki jelentést a gallipolii harcokról és ez csak növeli az aggodalmat. Városszerre azt beszélnek, hogy Bulair előtt nagy veszteség érte a törököket. Azt is mondják, hogy Mahmud Sáfet pasa a német nagykövetségre menekült.

London: Az ifjútörökök küldöttsége járt ma a nagyvezírnél és a szultánál. A szultán megígérte a küldöttségnek, hogy új kormányt fog kinevezni. A hadműveletek vezetésére a Dardanellákban Enver beyt neveztek ki.

Szófia: A harctérről érkezett hírek szerint az összes vonalakon nagy hősségek vannak, s ez a katonai operációkat néhány napig akadályoztatja.

Prohászka Ottokár püspök ünneplése.

Diszebéd. — Látogatások aradi inter-
nátusokban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24.

Prohászka Ottokár dr. székesfehérvári püspök szombaton délután fejezte be az aradi konferenciát, de a vasárnapot még Aradon töltötte és résztvett a Központi szálloda különtermében tiszteletére rendezett banketten.

Dél előtt a püspök a minorita rendházban levő szállásán az aradi katolikus intézmények küldöttségeit fogadta, azután pedig az aradi katolikus fiu internátust látogatta meg és érdeklődéssel néste végig az intézetet. Ugyancsak a dél előtt folyamán megjelent Prohászka püspök az Aradvidéki Tanítóegyesület konviktusában és minden egyes helyiséget behatóan megnézett. A gyermekekhez szeretetteljes kérdéseket intézett; részletesen elmondatta magának az emberbaráti intézet szervezetét és azon rendszert, amely szerint a tanulók neveltetnek. Háromnegyed órát időzött a püspök a konviktusban és figyelme és legapróbb dolgokra is kiterjedt. Prohászka püspök, aki Moosy Ferenc plébániahelynök társaságában jelent meg, a legteljesebb elismeréssel és dicsérrel szólott a tanítókonviktusban tapasztaltakról. Meglepte az a mindénje kiterjedő gondos figyelem, szeretetteljes családi bánásmód, amelyben a gyermekek részesülnek. Az illusztris vendéget Kosács Vince kultúratanácsos, az intézet vezetője és Schill József vármegyei főjegyző, kalauzolták végig az intézetben.

Délben egy órakor volt a vendég püspök tiszteletére tartott bankett, amelyen Arad katolikus társaságának vezető egyéniségei csaknem kivétel nélkül jelen voltak. Az asztalón Prohászka püspök mellett jobbról Urbán Iván báró főispán és Biró Albert nagybirtokos, balról pedig Stróbb alezredes, Lakatos Ottó rendfőnök, és Hegedűs Ede alezredes térparancsnok foglalták helyett. A lakomán három hivatalos felkőszöntő hangzott el. Lakatos Ottó rendfőnök Biró Albert aradmegyei nagybirtokos és Szathmáry Gyula nyugalmazott alispán mordították a felkőszöntőket, amelyekben Prohászka Ottokár kiváló tehetségét, nagyjelentőségű aradi előadásait és a magyar főpapságban betöltött nagy hivatásu szerepét méltatták. A hivatalos felkőszöntők elhangzása után Prohászka Ottokár püspök emelkedett szólásra és nagyfigyelem mellett még egyszer emlékeztet és érdekes beszédet intézett hallgatóihoz.

— Ugy vezem ezt a tiszteletemre rendezett ünnepet — mondotta a püspök — hogy az nem a püspököknek szól, mert hiszen nem olyan minőségben jelentem meg önök közt. Nem szólhat a főrendi méltóságuknak sem, ugyan egyebek közt azt is el kell szenvednem — de most nem így szereplek Aradon. Az önök ünneplését úgy vezem, hogy az egyedül az embernek szól, az embernek, akit megismertek, megértettek és megértettek.

Azután a katolikus mozgalomról beszélt, amely nem más, mint a nagy és fenséges mélységek mindenkit egyszerre fölemelő dagálya. Ez a jótékony és büszke hullám nem irányul senki ellen, ez az együtt érzés nem jelent szenvedést egyetlen egy felekezettel szemben, hanem egységével annak az érzésnek a kifejezője, hogy a lélek mélységeit felismerők, az isteni mélység titkáival gazdagok együtt vannak és egymásra ismernek. A püspök emelkedett hangú beszéde ezuttal is nagy hatást tett a hallgatóságra és több ízben tapsokra ragadta a bankett résztvevőit.

A bankett után Prohászka püspök délután félőtkor Temesvárra utazott Glattfelder Gyula dr. csanádi püspökhöz, ma pedig Szegeden kezdi meg a nagybőjti konferenciákat.

HIREK.

Potocki gróf főerdőmestere.

— Ujabb feljelentés Hartvich Ernest ellen. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24.

Megírtuk néhány nap eőtt, hogy az aradi törvényszéknél Hartvich Ernest főerdőmester ellen súlyos testi sértés miatt feljelentést tett egy szakácsi román legény ügyvédje, Marsieu Jusztin dr. útján. A szerencsétlen legényt egy ismeretlen orvosdász által lelőtt nyul miatt verte félholttra a feljelentés adatai szerint a Potocki uradalom főerdőmestere. Ebben az ügyben még csak az előzetes kihallgatások folynak — ma tartották meg az élete fogytáig nyomoréktá lett fiatal legényen a törvényszéki orvosszakértői szemlét — s máris újabb feljelentésben foglalkoztatja az aradi törvényszéket Hartvich főerdőmester személye.

Az újabb feljelentés ismét csak arról számol be, hogy két szerencsétlen román földmivest Hartvich főerdőmester megverett. A főerdőmester a szakácsszlatinai országúton kocsikázott két betanított hatalmas újfundlandi kutyájával. A kutyák megtámadták, tűzbe vettek egy utszélen legelőző sertést és a két földmives, akik jóval beljebb a mezőn egy szalmásszekert raktak meg, vasvillával elhajszolták, elriasztotta a két kutyát. A mikor a főerdőmester meglátta, hogy kutyáit a románok elkergették, megállította a kocsit, leugrott és odasietett. A két földmives nem várta be a szakácsszlatinai főerdőmester már ismeretes hirtelen kezét közelről, hanem felmászta a magasra rakott szalmás szekér tetejére és onnan a világot sem akarták lejönni. Hartvich főerdőmester erre csendőrökért küldött, akik leszedték a két szerencsétlent a szalmásszekérről és bevitték a községházára. Közben azonban a két delikvenst alaposan el is verték még a főerdőmester kutyájának bántalmazása miatt.

Igy szól az újabb eset, amelyet komplikál az, hogy a csendőrök feljelentése szerint a két román — akik felülben a szalmás szekér tetejére kapaszkodtak a hatalmas főerdőmester elől és akik az országúttól távol dolgoztak a mezőn — vasvillával életveszélyesen megtámadta a kocsikázó Hartvich Ernestet. A furcsa eset igazságának kiderítése a bíróságra vár.

— A német császár vendégei. Berlinből jelentik: A dán király és neje ma délután három órakor Berlinbe érkeztek a császári pár látogatására.

— Prochaska konzul Amerikába helyezték. Bécsből jelentik tudósítónk: Prochaska, Konzul Prizrendből Budapesten keresztül ma Bécsbe érkezett. Kitűnő forrásból úgy értesülök, hogy Prochaskát prizrendi állásából visszahívták. Több heti szabadságra megység nem tér vissza a Balkánra. A konzul ma megjelent a külügyminisztériumban, majd elutazott Brünbe. Prochaska konzul vissza hívása szoros összefüggésben van a sokat emlegetett prizrendi afférral. A konzul a pensylvániai Pittsburgba (Északamerika Egyesült Államok) helyezik át a szabadságának leteltével elfoglalja pittsburgi állását. A pittsburgi konzulátust ideiglenesen ipolyneki Haydin Albert vezeti, amíg Prochaska elfoglalja állását. Prochaska utódja az úszkúbi helyettes konzul, Pözel Tibor lesz, aki ma foglalta el új állását. Pözel Budapestszületett és magyar állampolgár. A konzuli akadémiát Bécsben végezte el kitüntetéssel.

— Képviselőjelölés. Oravicáról jelentik: Duka Géza báró halálával megüresedett százbányai kerületben a megyei munkapárt Baehr Rudolf dr. főbírtokost akarja jelölni.

— Rendkívüli házadómentesség Aradnak. Budapestről jelentik: Teleszky János pénzügyminiszter ma beterjesztette a képviselőházban Pozsony, Arad, Zágráb és Temesvár városok számára az 1907. VII. t. c. értelmében való rendkívüli házadómentességre vonatkozó törvényjavaslatot.

— Pörtörítés a Tisza—Károlyi—Széchenyi párbajban. Tisza István gróf néhány héttel ezelőtt tudvalevően kardpárbajt vívott Károlyi Mihály gróffal s pár nappal később Széchenyi Aladár gróffal. A párbajra az szolgáltatott okot, hogy Károlyi Mihály nem fogadta el a kaszinóban Tisza István gróf köszöntését, Széchenyi Aladár pedig levélben tudatta Tisza István gróffal, hogy tévedésből fogadta a köszöntését. A páros viaskodás miatt büntvádi eljárás indult meg, melynek most a király elhatározása vetett véget. Ugy értesülünk ugyanis, hogy a király mind a két afférban a pör törlesztését rendelte el.

— Elhunyt aviatikus. Bécsből jelentik: Kresz Vilmos, az aviatikának és a léghajózásnak ausztriai atyamestere ma hetvenhat éves korában szívizéhihűtés következtében meghalt.

— Vizsgálat a hadügyminisztériumban. Bécsből jelentik tudósítónk: A Danzer's Armeé Zeitung cikke miatt, mely kivételes szolgálatra behívott tartalékosok szomorú élelmészési és ruházati viszonyait tárgyalta, s mely a hadsereg körében nagy rokonszenvre talált, szigorú vizsgálatot indítottak. Lang Károlyt, a nevezett katonai szaklap munkatársát ad audiendum verbum Georgi báró honvédelmi miniszter elé rendelték. Az a hír terjedt el, hogy a szóban forgó cikk szerzőjét már kinyomozták, de hogy milyen módon, az bizonytalan, mert Lang természetesen nem hozhatta nyilvánosságra ezt a szerkesztői titkot. Állítólag egy hadügyminisztériumi törzstiszt írta a cikket, de minthogy az egész ügy még a vizsgálat stádiumában van, ezeket a híreszteléseket bizonyára most még nem erősítik meg.

— Letartóztatott szüffrazsettek. Londonból jelentik: A londoni rendőrség letartóztatta Panckhurstné, aki a múlt héten egy népgyűlési beszédben elvállalta a felelősséget a Lloyd Georges házában történt bombamerényletért.

— Párbaj egy bárónő válpőre miatt. Budapestről jelentik: Az ismeretes affér, mely Baracs Marcell dr., az ügyvédi kamara ügyésze és Fuchs Jenő dr. ügyvéd, a kardvívás világbajnoka között keletkezett, vasárnap délután kardpárbajjal intéződött el. A párbajt a Fodor felvívóteremben tartották meg. Baracs segédei Hajdu Marcell dr. és Kánitz Géza, Fuchs segédei Almásy László dr. és Nagy Sándor dr. képviselők volthk. Eleinte Baracs támadott, meglehetősen hevesen, Fuchs azonban egymásután kifogta a felé mért vágásokat és egy villámgyorriposztal kétöltéses borsebet ejtett Baracs homlokán. A párbajt erre beszüntették. A felek kibékültek.

— Acetilén robbanás. Makóról jelentik: Veszedelmes acetilén robbanás történt ma a közeli Kiszomborban. Hofbauer Andor gyógyszerész pincéjében nagymennyiségű karbid volt elhelyezve. A nedves pincében gáz fejlődött ki s midőn Hofbauer a pincében gyufát gyújtott, ez felrobbant s megrongálta a falakat. A robbanás a berohantak a szomszédok s közülök egy vendéglős a pincébe szaladt és kihozta onnan Hofbauer, a ki erős égési sebet szenvedett. A robbanás ugyan Hofbauer házában, mint a szomszédos házaknak ablakait betörte. A gyógyszerész állapota súlyos.

— **Kegyetlen bosszu.** Nádrai Aurél aradi Máv. tisztviselő a Dessewffy-utca 8. szám alatt földszintes családi otthont építtetett magának. Az építkezéssel most szombaton lettek kész a munkások a Nádrai boldogan kifizetve őket a házat lerárta, hogy majd e héten a berendezési munkálatokat is elkészíttesse s beköltözzék új otthonába. Ma reggel elment házához, de mindjárt a kapuban kellemetlen meglepetésben volt része. A kapu kilincse le volt szedve s a kapualjában nagy víztócsa állta útját. A lakás összes ajtóablak kilincsei le voltak szedve s hogy a meglepetés még kellemetlenebb legyen: a parkettás szobában szintén magasan állott a víz, amely átiszródva a padlón, már a pincébe is leszivárgott. A modern vízőzőn okát is megállapította hamarosan a boldogtalan háztulajdonos: a lakásban az összes vízcsapok fel voltak nyitva s szombat éjjel óta szakadatlanul folyt, nőtt a víz. Nádrai azt hiszi, hogy a munkásai követték el ezt a kegyetlen s mozi bohózatokból pliszizált tréfát. A rendőrség nyomozást indított.

— **Nyolcvanezer Mannlicher Albániában.** Bécsből jelenti tudósítónk: Spaitz Sándor közös hadseregbeli őrnagy az utóbbi időben Albánia lakosai között nyolcvanezer Mannlicher ismétlődő fegyvert osztott ki a hozzávaló bajonettel és municióval együtt. A fegyvereket külföldről rendelték és hajón szállították Albániába. Az albánok közül azok, akik a fegyver kezelésében már jártasak, ki fogják oltatni a többieket, a fegyver használatára.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 24 én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: **Született:** Naab Károly technikai rajzolóknak Emma nevű leánya. Weisch Miklós takarékpénztári tisztviselőnek Klementina nevű leánya. Riszterer Rezső vendéglősnak László nevű fia. Csapó Balint napszámosnak Iona nevű leánya. Káplán Sándor nyomdásznak Géza nevű fia. Bauer Dezső fanyképzésnek Róza nevű leánya. **Meghalt:** Özv. Ungurán Zsigmondné 70 éves magánzónő. Özv. Trencsér Istvánné 56 éves magánzónő. Ivanov Danica 9 éves leány. Tóth István 60 éves nyug. főhalász. **Házasságot kötött:** Bogcsán István műépítész Winkler Ilonával. Toth József művezető Lőrincz Mariával.

— **Varga Kálmán női szabó Deák Ferenc-utca 39.** Értesítem az igen tisztelt hölgyközönséget, hogy a legújabb tavaszi kosztüm és felülvizsgáltságom szép választékban megérkeztek.

— **Postacsomag.** ajánlott-levél és utalvány feladási könyvek egész vászonkötésben, arany címnyomással kaphatók 1 korona 50 fillérért az Aradi Nyomda R. T. nyomdájában József főherceg-ut 22 sz. a Kossuth-szoborral szemben.

— **Szigetiné Bickel Ilonka angol és francia női divatterme Deák Ferenc-utca 4.**

— **Rosenblüh H és Társa divatruház** értesíti a n. é. hölgyközönséget, hogy az összes tavaszi újdonságaink megérkeztek, kirakatainkban megtekinthetők. — Kivánságra vidékre mintákkal szívesen szolgálnak. 1278

— **Házasulandók figyelmébe!** *Jegygyűrűk, pompás briliáns ékszerek és aranyáruk* egyedül a készítőnél nagyválasztékban legolcsóbban kaphatók. *Waldmann I. ékszműves, Arad, Szabóság-ut 14.* 601

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger boyok** Telefon 816.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi áll. főreáliskola Fabián önképzőkörre Elek Oszkár dr. tanácselnök rendezésével 1918. február 23 án a liceum dísztermében ünnepélyt tartott. A teljes zenekar Rubinstein *Sphärenmusik*-jét adta elő. Majd Miskovits Ernő, ifjúsági elnök ötletes megnyitója következett. Ring Béla VII. o. t. Liszt *Rigoletto* ját játszotta. Sebő Sándor VI. o. t. Ábrányi Emil *Vándormadár* át szavalt. A főreáliskola énekkara Palotay Antal, intézeti énektanár vezetésével néhány nagyon hatásos népdalt énekelt. Majd Ring Béla

Homeros dolgozatát olvasta fel. A nehéz tárgyat közvetlenül, megkapó modorban és színes nyelven dolgozta fel. Viharos tetszést nyert Ungár Imre VIII. o. t. virtuóz hegedőjátékával és saját ügyes szerzeményének bemutatásával. Ezután Fischer Ernő VIII. o. t. remek zongorajátéka következett. A második zongorán Fényes István főgimnáziumi tanuló precizitással kísérte. *Rudas* Bódog VII. osztályu tanuló Arany János *Pázmán lovag*-ját szavalt. Majd a zenekar Wagner József dr. *Largo elegiaco* című művét adta elő magának a szerzőnek avartott vezetésével. Wieniawsky *Leaendá* ját Ungár Imre adta elő hegedőn a zenekar kitűnő kísérete mellett. *Dózsa* Iván, VIII. o. t., Farkas László *Vén cigány* című melodramáját hatásosan szavalt. *A bolgár induló* gyűjtő előkelésével ért véget a szépen sikerült ünnepély. Az önképzőkör a jövedelem egyik részét saját alapja növelésére, a másikat a *Tanárok Özvegyeit és Árváit Segítő Egyesület* támogatására fordítja. Felüfizettek: Metzger Márton dr. 5 koronát, Karolits Mihály 3 koronát, Scholz Róbert 5 koronát, Klein M r 5 koronát, Kootz főhadnagy 2 koronát, Fodor és Halász 1 koronát, N. N. 1 koronát, N. N. 90 fillert, N. N. 50 fillert, Kner Izidor 5 koronát, Szilbereisz 5 koronát. A szíves adakozóknak ezuttal is halás köszönetet mond az elkötség.

VAROS ES MEGYE.

Ujabb kiadások a kulturpalotában. Megittuk, hogy a mérnöki hivatal tervet készít, mert a kulturpalota főbejárója alatt alagutat kell építeni, hogy a központi fűtéshez szükséges szén ne be lehessen hordani anélkül, hogy az épületet elhagyják. A költségvetés szerint ez a munka körülbelül 13670 koronába kerül. Ezzel azonban még mindig nincs befejezve ama munkálatok és megrendelések sora, amelyekről a palota építésének eh tüzése alkalmával megfeledeztek Most tünik ki, hogy nincsenek függönyök az ablakokon, már pedig éppen ebben az épületben, ahol könyvtárak, gyűjtemények és múzeum lesz, igen fontos kérdés az, hogy a felhalmozott kincseket miként védjük meg a rap romboló sugáraktól. Minthogy speciális szerkezetű függönyökre lesz szükség és azok beszerzési ára valószínűleg meg fogja haladni az ötezer koronát, országos versenytárgyalást kell majd kiírni. Szükség lesz továbbá, mindazokban a helyiségekben, hol a közönség nagyobb tömegekben fog megfordulni, a padok védelmére is gondoskodni és ezért nagy mennyiségű linoleumanyag beszerzéséről is van szó. Ennek az összege attól függ vajon az építészeti bizottság csak a szabadon álló területeket vonatja be linoleummal, vagy pedig a szekrények alját is. Ezerint az összeg négy és tízezer korona között változhatik. Meg kell építeni majd a díszes vakkerítést, mely körülbelül hater ezer koronába fog kerülni. Mindezekre a munkákra nincs fedezet abban a százhetvenezer koronában, amit a közgyűlés az építés alatt mutatkozott tulmunkák fedezésére szavazott meg, mert a kulturpalota belseje oly díszesen és oly pompával készült el, hogy a váltakozók mint azt már többször említettük, valamennyien újabb követelésekkel fognak a várossal szemben fellépni.

Építőipari válság Aradon. Negyedével ezelőtt az Aradi Építőiparosok Szövetsége bevánnal fordult Arad város törvényhatósági bizottságához s ebben teljes részletekkel lefektette azt a rettenetes válságot, existenciákat pusztító krízist, amely az építőiparra várakozik s kerte, hogy a város az amugy is elhatározott középítkezéseket sürgősen letesítse. Három hónap telt el azóta s alig történt ez ügyben valami. Most, hogy a krízis immar beállott s a rettenetes szükség bekövetkezett, a szövetség megismételti kérését s arra kéri a várost, hogy a katasztrófális helyzetre való tekintettel sürgősen intézkedjen és hogy a hióttágokhoz utalt kérelem sürgősen napirendre tűzessék, s ha az általános pénzügyi helyzet nem is teszi lehetővé, hogy az abtan foglalt összes kérések is kiváratok teljesítésenek, legalább azon kéréseik teljesítését kéri, amelyeknek kivételhez csak némi jókara, némi erey és némi sürgetés szükséges. Érik ezalatt a Weitzer hagyatéka felhasználásával épiendő ipari munkaházak, valamint az inarostanoncotton ügyet. Kéri, hogy e tekintetben a legrövidebb idő alatt, az égető sürgősség ki mondásával, a város képviselőjének támo-

gatásával tegye lehetővé, hogy a minisztérium a segély megadásával legalább némi munkakalmat nyújtson az aradi építőiparosok. Kéri továbbá, hogy a városi rendőriaktanya építésének ügye, a gazdasági munkaházak építésének ügye s általában minden középítkezés ügye állandóan napirenden tartassék, állandóan sürgőssék, s hogy ezen középítkezések céljaira, — ha a pénzügyi helyzet más megoldást lehetetlenlé tesz, — ideiglenesen a városi alapokból vétessék kölcsön.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A két Rosenfeld.

— Zárt tárgyalást rendelt el a bíróság. —

Saját tudósítónktól.

Budapest, február 24.

A Rosenfeld-fiúk rablógyilkossági bűnügye, a multkori elnapolt tárgyalás után, ma ismét napirendre került. A dohány utcai szálloda szörnyes áldozatának, Schwarz Johannának pályatársainói tömegével vonultak fel a tárgyalásra, részint, hogy tanúságot tegyenek a rablógyilkosság külső körülményeiről, részint, hogy szemtől szembe láthassák a gyilkos testvérpárt. A tárgyalás mindjárt nagy meglepetéssel kezdődött. *Baloghy* György elnök, aki a multkor *Ajthy* professzort megbüntette s költségére a tárgyalást elnapolta, nem vett részt a tárgyaláson. Helyette *Miskovics* bíró elnökölt, aki *Ajthy* tanár helyett *Szikszay* Sándor dr. t, a pestvidéki törvényszék orvosszakértőjét rendelte be a tárgyalásra. A folyosón alig lehetett járni az emberektől. A rendes főtárgyalási kibicék egyre szaporodtak, de alaposan csalódtak is. A bíróság ugyanis a vádlottak kihallgatásának időtartamára kizárta a jó meleg szobából a nyilvánosságot.

A publikum a hideg folyosón is kitartott rendületlenül. Bent a teremben először megalkitották az eszűtszékot s azután egyenként kihallgatták a vádlottakat, akik teljes beismerésben vannak. Védők *Török* Sándor dr. és *Baumfeld* Lajos mindent elkövetnek, hogy védenek az akasztófától megmentsék. A kiszorult hallgatóság ezalatt totalizátorra alakult. Tippelnek az ítéletre s tized az egyre adnak, hogy nem lesz akasztófa. A tárgyalást délután is folytatták. Ítéletre csak holnap kerül a sor.

§ A Holtzer-ügyet Aradon tárgyalják?

Egy even belül ötször, vagy hatszor tüntet ki főtárgyalásra a nagyváradi királyi tábla *Holtzer* Mihály és *Holtzer* József bűnügyét, azonban s főtárgyalást egyetlenegyszer alkalmossal sem lehetett megtartani, mert mind nyisztor orvosi bizonyítvánnyal igazolta *Holtzer* Mihály, hogy beteg s a főtárgyalás izgalmai esetleg halálát okozhatják. Legutóbb február huszoneödikére volt kitűzve a főtárgyalás, azonban *Holtzer* most is orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy érelmeszesedése, szívhibája és fődőlégdaga olyan stádiumban vannak, hogy a főtárgyalás rá nevezé életveszélyes lehet. A nagyváradi tábla elnöke most átiratban hívta fel *Köller* János aradi kir. tababíró, hogy *Holtzer* Mihály törvényszéki orvosszakértőkkel vizsgáltsa meg s az ő véleményük alapján aztán tegyen jelentést arról, hogy várható e *Holtzer* Mihály egészségi állapotának a közeli jövőben oly mértékű javulása, hogy a felebbviteli főtárgyalás Nagyváradon megtartható legyen? Ha pedig ez várható nem volna — mondja az átirat — az esetleg Aradon megtartható felebbviteli főtárgyaláson való megjelenésben betegsége nem akadályozza-e? A törvényszéki orvosszakértők a közeli jövőben terjesztik be véleményüket s nem lehetetlen, hogy a tablai felebbviteli főtárgyalást a tavasszal Aradon tartják meg.

§ Szolgabíró és kereskedő pöre. Több ízben volt szó a lapokban arról a régalmatlan pürről, amely *Balku* Dénes mezőkovácsházi szolgabíró fejlesztésére indult meg *Kóth* Salamon ottani kereskedő ellen. *Balku* Dénes a mult évben

nyomozást folytatott Papp Dezso mezőkövesbázi volt segédjegyző ellen, és a nyomozás során Roth a kihallgatás után feljelentést tett Balbu ellen, aki, mondia a feljelentésben, őt a vallomás megtagadása miatt letartóztatással fenyegette és a már felvett jegyzőkönyvet megsemmisítette. Balbut a fegyelmi vizsgálat során fölmentették, amire az hatóság előtti rágalmazás miatt jelentette föl Roth Salamont. A szegedi kir. törvényszék Roth Salamont hatóság előtti rágalmazásért tízennegy napi fogházra ítélte. Felelőzése folytán az ügy a szegedi kir. táblához került, amely, a mint lapunknak írják, e hó 19-én a törvényszék ítéletét feloldotta, s elrendelte, hogy a jegyzőkönyvvezető és Papp Dezstó Roth Salamon állításaira nézve halgassák ki.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktörzs.

Távirati tudósítás.

Budapest, február 24.

Készár.

2½ 5 fillérrel olcsóbb árakon elkelt 15 ezer mm. buza.

Határidő.

Buza 1913. szeptember	11 53—11 58	11 58—11 54
Buza 1913. októberre	12 14—12 15	12 2—12 3
Rozs 1913. szeptember	9 85—9 86	9 83—9 84
Rozs 1913. októberre	9 65—9 64	9 63—9 64
Tengeri 1913. májusra	7 69—7 70	7 65—7 66
Zab 1913. májusra	10 28—10 29	10 19—10 20
Zab 1913. októberre	8 88—8 89	8 79—8 80

Az árak 50 filléresen szabóva.

Budapesti értéktörzs (febr. 24)

Osztrák hitel	622 75
Magyar hitel	816 —
4% koronajáradék	83 05
Osztr.-magy.-államvesztő	712 —
Jelzálogbank	429 50
Lezámitolóbank	516 26
Hazai Bank	279 —
Magyar Bank	165 —
Keresk. Bank	3600 —
Rimamurányi	706 25
Salgótarjáni	761 50
Közuti Vasút	671 —
Városi Villamos	372 —

A Témessvári Lloydársulat terménycsarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként koronáértékben) 913. febr. 24. Buza 73 kilogrammos 20 50—21 60. 78 kilogrammos 20 60—20 70. 77 kilogrammos 20 80—20 80. 78 kilogrammos 20 90—21 00. Rozs (prima) 18 05—18 15 (közép) 17 85—18 95. Arpa (verifőz) 20 00—20 30. (takaróány) 18 05—19 15. Zab (prima) 19 95—20 25. (közép) 18 95—19 35. Tengeri réz, (magyar) 12 05—12 25. új 10 30—10 50. (román) régi 19 75—19 25, új 10 3—10 50. Burgonya 100 kgr. (fehár) 5 60—5 80. (rózsa) 5 6—5 80.

Felelős szerkesztő:

Belgár Lajos.

NEMZETI SZINHÁZ.

Kedden, 1913. február hó 25-én:

C. Bérlet.

C) Bérlet.

Ivánfi J. a budapesti Nemzeti Színház művésze vendégfelleptével:

III. Rikárd.

Tragédia 5 felvonásban. Irta: Shakespeare. Fordította: Radó Antal. Rendező: Kesztyer Ede.

SZEMÉLYEK:

IV. Edward	Várnay Jenő	G erence, fia	Fáske ty M.
Walesi herceg	Harmath J.	Buckingham	Dr. Beregi S.
Yorki herceg	Hampel I.	Hastings	Kesztyer Ede
Gyogy	Delli Lajos	Henrik király	Balázs B.
III. Rikárd	Ivánfi J. nő	Rivers gróf	Hajdutska L.
Richard neje	Kápolnay J.	Dorset	Huszár K.
Erzsébet	Novák Irén	Grey lord	Győző A.
Ma git	Follinusné	A lordmayer	Polgár S.
Edward anyja	Benkőné	Lo d Stanley	Herold Ede

A szomorú játékot megelőzi:

VI. Henrik halála.

VI. Henrik III. részének utolsó jelenete. Irta: Shakespeare. Fordította: Ivánfi Jenő.

Kézdele este 8 órakor.

NYILTTÉR.*

FELNŐTTEKNEK IS KITÜNŐ.

Valamely erő itő szer használata gyakran szükségesnek mutatkozik nemcsak gyermekeknek, hanem felnőtteknek is és pedig úgy a nők, mint férfiak részére minden korban. A : ár evitzedek óta ismert és híressé vált Scott fele Emulsió ilyen minőségben mindig kitünően bevált, akár veleszületett gyengeségről, akár valamely betegség utáni elerőtleredésről van szó. Már aránylag rövid használata után látható a Scott féle Emulsió hatása. Észrevehető az életerő gyarapodása és különösen javul az étvágy is. Ennek folytán az általános erőgyarapodás gyorsan halad és új életkedv támad. A Scott féle Emulsió oly kellemes és jóízű, hogy felnőtteknek sem esik nehezükre, azt hosszabb időn át szedni és jól elviselni.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű télyegyet küld Scott és Bowne, G.m.b.H. címre: Wien, VII, akkor egy gyógytár után próbaadagot küldünk. 183

Aspirin.

E világszerte ismert fájdalomcsillapító szer!

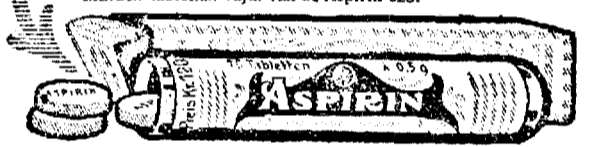
Igen gyakran silányabb készítményekkel helyettesítik.

Hogy valódi készítményt kapjunk, csakis,

Aspirin-Tablettát

vegyünk, az alábbi rajzban látható eredeti csomagolásban, (1 üvegcső 20 félgrammos tablettával ára K. 1.20).

Minden tablettán rajta van az Aspirin szó.

W341

Mélyen tisztelt háziasszony!

Ha Tésztaneműi

Nem Jól Sikerülnek

Tegyen Egy Kisérletet

Kisbecs kerek Terézia Liszttel.

A zsákok eredeti ólomzárunk és zsákjegyünkkel van ellátva.

Képviselő: Dávid József ur, Arad.

Telefon 943.

772

Gyönyörű szép

festőminták érkeztek, nagy választékban, egymint:

C. Klein féle: Virág és csendélet. Modern stílus tájképek, alakok, vadászkepek stb. stb.

30, 40, 60 fillér és 1 korona árban.

Azonkívül csődtömegből visszamaradt papíráruk, irószerek, üzleti könyvek stb. félárban kiadásitvatnak.

1242

DÉCSI GÉZA

könyv- és papirkereskedésében Arad, Forray-utca (Gróf Hunyadi-palota.) Városi és megyei telefon 902.

INFORMÁCIÓK,

inkassók, kétes követelések megváltása, tranzakciók, fizetéseketelen cégek szanalása, egyezségek finanszírozása, moratóriumok kieszközlése és megállapodások létesítése a hitelezők meglátogatása kapcsán.

LLOYD HITELVÉDŐ EGYESÜLET

Budapest, Andrássy-ut 24. T-lefon 177—45., 42—43., 119—11. Sürgöny cím Lloydibus.

Közbenjárók díjaztatnak.

Gyarmatáru nagykereskedők figyelmébe!

A tisztelt gyarmatáru nagykereskedő urak érdekében áll, hogy

HERINGET

kizárólagosan származási országából, Norvégiából hozassák a legjelentékenyebb norvégiai halászati cég, ezidőszerint

A JOHAN TROYE A/S.

cég, mely a német közvetítő kereskedéssel szemben aránytalanul versenyképesebb.

Ajánlatokkal rendelkezésre áll:

Dávid József Arad.

Telefon 943.

Csődtömög.

vétel folytán az alant felsorolt teljesen új könyvek rendkívül olcsó árban kiadásitvatnak.

Modern könyvtár: félárban számonként 40 fill. helyett 20 fill. 60 fill. helyett 30 fillér.

Nyugat könyvtár: számonként 30 fill. helyett csak 15 fillér.

Olcsó könyvtár: számonként 20 fillér helyett csak 10 fillér.

Magyar könyvtár: számonként 30 fillér helyett csak 15 fillér.

Tudományos zsebkönyvtár: számonként 60 fill. helyett csak 30 fillér.

Filléres könyvtár: számonként 60 fillér helyett csak 30 fillér.

Azonkívül magyar és német szépirodalmi, tudományos és jogi művek, törvények, ifjúsági iratok, színművek stb. stb. ujonnan félárban.

DÉCSI GÉZA

könyv- és papirkereskedése Arad, Forray-utca. Hunyadi-palota. Telefon 902. sz. Vidéki rendelések azonnal pontosan elintéztetnek. 1242

Megnyilt

a

Színházi

Versenybazár!

mely alkalmi árukkal dusan van felszerelve feltűnő olcsó árakban. 1280

Kérem a vevő közönséget, hogy a kedvező alkalmat el ne szalassza. Vétel nem kötelező.

Tartozik ■ Követel

praktikus

kézi zsebfüzet

kapható az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ára 20 fillér.

Kiadó lakás.

Boczkó-utca 9. sz. I. em. egy 3 szobás lakás mellékhelyiségekkel, fürdőszobával, villanyvilágítással, május 1-re kiadó. 894

Szalkai Arminné

himző- és fehérnemű üzlete
Arad, Weitzer János-u. 3.

Női, férfi- és gyermek kelenyék készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 721

Színes és fehér himzősek, ugyancsak fehérnemű varrások olcsó árban készülnek.

Himzett madeiravászon zsebkendők nagy választékban 1-60 fillérért kaphatók.

Himző és fehérneművarró leányok fizetés-sel felvétetnek.

Uri lakásból álló magányos ház

Ilona-utca 7. szám szabad kézből azonnali beköltözésre is

eladó.

Bővebbet: Flórián-utca 6/b szám 3. ajtó. Ugyanitt egy homokbánya, cement áru készítésére is alkalmas,

eladó!

1291

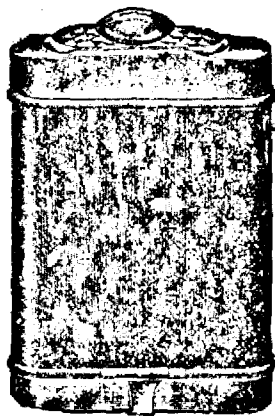
Telefon
162. szTelefon
162. sz.**Reusz Mór és Fia**

Porosz kőszén, kőszén és faszén-telepe
Arad, Boros Beni-tér 12. sz.

A fűtési idény beálltával van szerencsénk ajánlani legjobb minőségű 1298

Porosz szalon fűtőszén.
Porosz légszesz pirszenet.

Vasaláshoz rostált darabos
**Bükkfaszenet ::
és csomagolt faszenet**
jutányos árban házhoz szállítva

Villanyos zseblámpamindig friss
töltéssel.Villany-
berendezé-
sek, villany-
osifárok.Dynamó
gépek, vil-
lanymotorok
előre
kaphatók**Kalmár Józsefnél**
Arad, Salacz-utca 2. sz. 1681**eladás.** 1156

Értesitem a zsidó hitsorsosokat, hogy az Óvár-utcában levő volt Löwenstein-féle máces sütődét megvettem és azt az orthodox főrabbi ur felügyelete alatt az orthodox máces sütést megkezdem. Megrendeléseket úgy hitközségektől, mint egyesektől már most elfogadok, pontos kiszolgálással, ugyancsak saját sütésekre is előjegyzéseket.

Krämmer Ernő

bérlő Arad, Forray-utca 4. sz.,
hol husvéti edények is nagy választékban, jutányosan kaphatók.

Száraz aprított négy vágású tüzfűtő 2 Kor. 80 fill., házhoz szállítva vagon és ől fával is szolgálhatunk.

Azonkívül ajánljuk fafűrészelő motorgépeinket.

Iván és Burián

Tökölly-tér 1. sz.
Katalin fürdő udvarában.
Telefon: 511. 1298

Ne festessen addig senki,

ameddig a legdivatosabb mintalapjaimat meg nem nézi. Kívánatra készséggel bemutatom.

Izlése munka!
Figyelmes kiszolgálás!
Szolid árak! 1002

Fischer Ármin

szobafestő és mázoló
Vörösmarty-utca 3. Telefon 633.

Hoffmann Sándor a színház-épületből

Deák Ferenc-utca 40. sz. alá

helyezte át üzletét.

Olcsó árak!

501

Pathefonok

és Pathe-lampek, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz. a Fehér Kereszt-tel szemben.

A kirakatokban ki függőzött OLLA tábláknak az OLLA lerakati jelzik. Kedvelt minőség: 1908. sz. tucattal 6 korona, 1904. sz. superfinom tucattal 8 korona. Az „OLLA” sbbi mint 4000 orvos által legmegbízhatóbbnak van ajánva. 1889. Kapható Aradon Vojtek és Weiss Török A. és Tarsa Vojtek Kálmán, Rung Lajos Hege de Gy. és Róna József urakkal.

Az ingatlan forgalmi és Parcellázóbank r. t. Arad, Petőfi-utca I. szám. (Telefon 861.) áruba bocsátja az Arad város határában lévő

homok dülő

I. sz. (volt Ludvig-féle) 105 kis holdas ingatlanát igen előnyös fizetési feltételekkel. A tanya 32 kis hold földel egy tagban, a többi 5 kis holdas parcellákban II-7717

adatik el!

Békésmegyében, vasut állomás közvetlen közelében, műút mellett fekvő 1 és 1/2 waggon örlő képességű malmalom és évi 1500 q t jövedelmező vámmalom 50 - 60000 kor.

készpénzzel rendelkező társat keres.

Bővebb és felvilágosító adatokkal szolgál 1255

Dr. Holländer Lipót, ügyvéd, Békéscsabán.

Alkalmi vétel és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszertárgy

Deutsch Izidor

Óra és ékszerész
Weitzer János-utca, Minerva-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és brilliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereitelnek.

Telefon 432. Telefon 432.

TELEFON 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelő

ARAD Batthyány-u. 11.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szives tudomására hozni, hogy az évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép fajtiszta dus gyökérzetű bor és csemegefaju

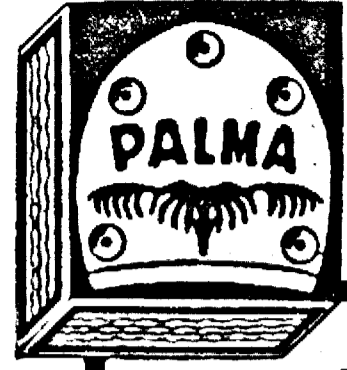
szőlőoltvány

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökeres Riparia Portalis szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

WINKLER JÓZSEF ARAD,
BATTHYÁNY-UTCA 11. 571

Képviselve Aradon
SZEMZŐ ARMIN
áruügynöksége által.
Telefon 592. szám.

valódi
KAUCSUK-CIPÓSAROK
DOBOZA,
MINŐSÉGE:
ARANY

Vetőzab

és
járóbuza
kapható

Szücs Pál

Aradi cégnél.
Telefon 613. és 10.

Uj vállalat!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy Vulcu J. Maxim ur telepen Fábrián László utca 5/b szám alatt egy

tűzifa-üzletet

nyitottunk villanyerőre berendezett fűrészelő és aprító üzemmél, ahol állandóan raktáron tartunk elsőrendű száraz aprított tűzifát. Ajánlunk: búkk, cser, gyertyánhasáb és dongófát egy ölszámbra, min felaprítva házhoz szállítva és pincébe berakva. Pontos és gyors kiszolgálás! A n. é. közönség szives pártfogását kérjük kiváló tisztelettel 861

Folkmann és Lassner.
Telefon 895. szám.

Ad 1912. V. 989/2.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött ezennel közönségre teszi, hogy a körösökényi kir. járásbírósnak 1912. évi Sp. L. 557/3. sz. végzése folytán dr. Albu Cornél ügyvéd felperes részére 41 korona 40 fillér tőkekövetelés jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 660 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltétvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna alperes lakásán Vészalján leendő megtartására határidőül 1913. évi március hó 3-ik napjának délelőtt 11 órája kitűztetik, amikor a bíróság lefoglalt 2 ló és felüléptmény a legjobbat ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Körösökény, 1913. évi február hó 13. napján.

Györffy Gyula,
kir. járásbíró, irodatiszt,
mint bíról kiküldött.

Legjobb, leghatásosabb, szegények és gazdagok által legkedveltebb háziszor a Doré sósborszesz,

amely külső és belső használatnál minden eddig létező hasonlóert felülmul. Ára egy üvegnek 44 fillér, nagy üveg 1 korona 10 fillér, óriás üveg 2 korona 20 fillér. Mindenki saját érdekében Doré sósborszeszt vásároljon.

Kapható a készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszerertárában
ARAD, Andrassy-tér 22. a megyeházzal szemben.

Japán ujdonság!

A gésák szépsége mindig csodálattal töltötte el az európai hölgyeket. Arcuk üdésége, rózsás hamvassága hódított. Ez örök ifju arcvonások a világhírű 1051

Neppon puder és Neppon creme

használatában lelik megoldásukat. Pár napi használat után meggyőződhetik mindenki e szerek csodás hatásáról.

Puder ára 2 kor. Creme ára 1 kor. 50 fill.

Kávéház átvétel.

Kedves ismerőseimet, barátaimat és a nagyközönséget értesítem, hogy a **Boros Béni-tér 11. szám alatt** levő jóhírnevű

ROYAL kávéházat

átvettem.

Legfőbb törekvésem, hogy nagyrabecült vendégeimet állandóan legjobb italokkal és hideg büffével mindenkor előzőkenyen kiszolgáljam. Szíves pártfogásért ezek kitűnő tisztelettel 1274

Weinberger Lajos, kávé.

Kitűnő cigányzene. Egész éjjel nyitva.

Hungária Általános Biztosító Részvénytársaság.

Központi székhely: Budapest, IV. Károly-körút 2.

Részvénytőke 6 000 000 korona.

Szervezési alap 1.200.000 korona.

Elnök: Gróf Károlyi Imre. Alelnökök: Malomszegi Elek Pal és báró Fejérváry Imre. A választmány elnöke: Gróf Tisza Kálmán. A társaság karte len kívül áll és az élet, tűz-, baleset-, szavatossági betöréses lopás elleni, üveg-, jég- és életbiztosítási ágazatokat művel. — Felvilágosításokkal készséggel szolgál 1048

az ar. di vezérügynökség:

Arad, Atzél Péter-utca 1. sz.

az Aradi első takarékpénzár házában.

FIGYELEM!

50.000 pár cipő.

4 pár cipő csak 9 korona.

Több nagyobb gyár fizetésakadályai miatt megvagyok bízva nagymennyiségű cipőknek mélyen leszállított, gyártási áron aluli előárulására így tehát eladok bárkinek 2 pár urí és 2 pár női fekete vagy barna fűzőcipőt, galosirozott, erősen szegezett bőrtalppal, elegáns, legújabb facon. Nagyság szám szerint. Mind a 4 pár csak K 9. — Szétküldés utánvétel mellett.

J. GELB Schuh-Export
Neu-Sandez, No. 322.

Kicserélhető vagy a pénz vissza.
1516

Az Andrassy-téren

az első emeleten

irodának, vagy
divatsalonnak
alkalmas utcai
lakás május 1-re

kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Az „Orsovai halhoz“.
Legnagyobb hal kivitel

Luttwák József, Arad.

déligyümölcs és magyar
termények kiviteli üzlete
ARAD, Árpád-tér 1. sz.
(a szidótemplom épületben.)

Interurban telefon: 615.

Értesítem a tisztelt közönséget, hogy 1 waggon friss vérpiros narancs érkezett, mely úgy az útleben, mint a piacon csakis bizományi sátraimban kis ládából darabot kisebb 5 fillér, nagyobb 7 filléért kapható. Nagyban láda vételnél olcsóbban adom, mint Plume vagy Budapest. 781

Minden osztoritőkön és szombaton legszébb dunai és tiszai vízben uszó élőhalak érkeznek. Halakban a legnagyobb választék és a nagy halkiállítás csütörtökön van. Vidéki rendeléseket pontosan és lelkiismeretesen kiszolgálom. Bármilyen hal faj mely raktáron nincs, 24 óra előtti megrendeléssel kapható. Tengeri halak naponta friss állapotban a Hal-téri városi sátorban kaphatók. — Szombaton zárva.

Arad legforgalmasabb helyén

Andrassy-tér 20. sz. alatt

üzlethelyiség

KIADÓ!

Reflektánsok forduljanak írásban vagy személyesen 8188

GLASNER

tápszergyárhoz

Budapest, VI., Király-utca 56.

1568—1913. kh. sz.

Hirdetmény.

Az utóbbi időben többször előfordult, hogy ragadós száj és körömfájással fertőzött helyekről a tejkereskedőkhöz és innen a termelőkhöz küldött tejes kannák közvetítették a fertőzést. Az ilyen esetek azt bizonyítják, hogy a tejszállításához használt edényeket sem a tejtermelők, sem pedig a tejkereskedők nem tisztogatják kellő gondnal, minek következtében azok ragadós betegségek fenállása esetén, a betegség ragályosságának szertehurcolásával úgy az embert, valamint az állategészségügyet állandóan veszélyeztetik. A ragadós állatbetegségek, főleg pedig a ragadós száj- és körömfájás ilyen uton történő szertehurcolásának megakadályozása céljából közegészségi szempontból meghagyom, hogy a tejszállításhoz használt edényeket, kannákat használatba vétel előtt a tejtermelők, kifizetés után, illetőleg visszaküldés előtt, pedig a tejkereskedők és mindazok az egyének, akik üres tejes kannákat, edényeket szállítanak, bő vízzel tisztítsák meg és azokon állandó tisztántartására kiváló gondot fordítsanak.

Ezen teendők elmulasztása kihágást képez, a mely kihágás 200 koronáig terjedhető és az 1901. évi XX. t. cz. 23. §-ában megjelölt célokra fordítandó pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén pedig megfelelő elzárással büntetendő.

Arad, 1913. évi január hó 20.

Green,

h. főkapitány.

Mihalik Béla szőlőnagybirtokos, szőlőoltványtermelő, Gyorok.

Utóbbi évek szárazsága ugyancsak sok pótlást követelt szőlőinkben s évtizedek óta tett tapasztalatok után arra a meggyőződésre jutottam, hogy a szőlők pótlására legcélszerűbb a kőszőlő kőszőlő gyökerezésű száraz gyökerezésű oltvány.

Ezt az aradhegyaljai borvidéken nem készíttük, mert alig fizeti ki magát, mert míg a melegebb szőlőkészítési oltványok 50%-ig sikerülnek, a hűvösebb kőszőlőkészítési oltványokból alig 20-30% sikerül.

Hogy a szőlőpótlásokra a szőlőbirtokosok is 1236

az egyedül jól bevált száraz kötött szőlőoltványokhoz

jutányos áron juthassanak, elmúlt évben oly mennyiséget készíttettem, hogy azokból eladásra kétszázötven darab jutott, mely oltványok dug gyökerezéssel, jól összeforrva, első osztályú minőségben 28 borfajban darabonként 20 filléért árusítom. Csomagolásban darabja 24 fillér. Faj ismertetését keze-szemézet válnak. Gyökerezésű Riparia Portalis szőlő-essző ezre 32 korona. Bővebb felvilágosítással szolgál

Mihalik Béla, Gyorok.

Apró hirdetések.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jellege alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert ettől semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül elismertjük el nem vesszük, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

30 éves

figyelmestest 25-én nem jöhet, 28-án a jelzett időben 1/6 kor a a megjelölt helyen ott leszek. 1314

ELLÁTÁS.

Elsőrendű

penzió kapható uri családnál. Erzsébet királyné-körut 37., II. em. 15. 1820

ÜZLETEK.

Szép üzlethelyiség,

esetleg berendezéssel, Weitzer J. utcában főpostával szemben, azonnal kiadó. Telefon 934 (üvegüzlet). 912

OKTATÁS.

Keresk. tanfolyam.

Március hó 1-én a Pichler-féle írógépvállalattal kapcsolatosan Harsinger-u. 5. sz. a. új keresk. tanfolyam veszi kezdetét. Mérlegképes kettős könyvvitel, egyszerű könyvvitel, levelezés, gépirás, gyorsírás és helyesírás elsőrangú gyakorlati erők vezetése alatt. Beiratkozni lehet az összes tantárgyra és külön-külön is. Mérsékelt tandíj. Díjtalan állásközvetítés. 658

Zongoratanítónő

napi fél óra oktatás, illetve gyakoroltatásra kerestetik. Ajánlatokat „Zongora” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 1287

Kereskedelmi szaktanfolyam,

mely már 5 éve áll fenn, újabbán a „Gyakorló gyorsírók társasága Budapest” szakfelügyelete alatt áll és vizsgálatok is a fentl. egyesület által kiküldött bizottság előtt történnek. A gyorsírást továbbra is László Lipót ur okl. gyorsírás-tan. adja elő. Március hó 1-én új tanfolyam veszi kezdetét mérsékelt tandíjakkal. Beiratkozni már most lehet. Végzett növendékeim részére az állásközvetítés díjtalan. Telefon 5-18. Ziffer Sándor, Andrássy-tér 21. szám. I. emelet. 718

KIADÓ LAKÁS.

As Andrássy-téren
az első emeleten intézetnek esetleg dívatsalonnak alkalmas utcai lakás május 1-re kiadó. Bővebbet a kiadó hivatalban.

Egy utcai

és egy udvari szobából álló garçon lakás kiadó. Apponyi Albert-körut 1. sz. alatt.

Modern

földszinti lakás, mely áll 5 szobából, előszobából, csukott folyosóval és minden egyéb hozzátartozóból 1918. május hó 1-re gróf Apponyi Albert-ut 1. sz. alatt kiadó.

Egy 4 szobás

utcai lakás, fürdőszobával, a szükséges mellékhelyiségekkel május 1-ére kiadó Teleky-utca 19. szám. 910

Elegánsan

butorozott utcai szoba Verbőczy-utca 5. sz. a. március 1-re kiadó. 1819

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Eladó

10 HP. 6 lóerejű cséplőgarnitúra magyar államvasuti gépgyár gyártmánya, 2 éves. Cim a kiadóhivatalba. 1268

Kerekos kut

csinos, jókarban levő, olcsón eladó. Bővebbet Lipót-u. 8/d. 1286

Párizsi divatalbum

a legújabb 800 tavaszi eredeti francia színes modell-képpel K 2-50 kaphatók Pichler Sándor könyv-és papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 308. 5811

Megvételre kerestetik

egy jókarban levő, kevésbé használt irodai íróasztal. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők.

Egy használt,

de jókarban levő kerékpár eladó, Pécskai-ut 28. 1316

Pompás,

enyhe, lugmentes igen finom borotváló szappan darabonként 10 fillér, 8 darab legfinomabb mandola szappan 50 fillér, 8 darab legfinomabb tojás olaj szappan 50 fillér, 8 darab pompás illatú virág szappan 50 fillér 6 darab legfinomabb virág illat szappan dobozban 1 kor. Utólérhetetlen finomságu fogkefék darabonként 1 korona és 1-20, Földes Kelemennél Arad. 1224

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyes, megbízható segéd
felvétetik Fischer Antal vegyeskereskedésében, Apáti u. p. Simonnyifalva. Fizetés megállapodás szerint. 1267

ALKALMAZÁST KERES.

Komoly özvegy nő

házzetendői vagy gazdasszonyi állást keres, 50 éves, háziteendők minden ágában jártassággal bír, valamint gazdaság terén nagy tapasztalatokkal rendelkezik. — Ajánlatokat kér „P. R.” címen, Arad, Zsidótemető-u. 5. 1285

Egy c. i. nos

özvegyasszony egy gyermekkel ajánlkozik egy magányos urhoz vagy gazdatiszthez gazdasszony-nak. 1317

KÜLÖNFÉLE.

Tavaszi!

Az összes legújabb francia divatlapok, minden magyar és külföldi szépirodalmi lap állandóan raktáron. Nagy készlet teljesen új elsőrendű költői és szépirodalmi munkákban félárban. Krausz Paulin színházépület. 1211

Diamant Jenő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben) épület és díszmű bádigos munkákat legjutányosabban készít ugy helyben, mint vidéken. 511

Aház-utca 8. sz.

alatt két szobás utcai és 1 szobás lakás és mellékhelyiséggel, azonnal kiadó, esetleg a ház is eladó. Bővebbet Gresz Józsefnél Flórián-utca 2. sz. 1284

India fogcsappok

a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Guttori Földes Kelemen gyógyszer-tára és vegyészeti laboratóriuma Aradon. 1224

Vásári hirdetés.

Arad szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy Aradon a tavaszi országos vásár 1913. év március hó 7-ik napján veszi kezdetét és 5 napig, vagyis 1913. év március hó 11-ig bezárólag tart. Arad, 1913. február 16.

A városi tanács.

Takszámoteres

Bér-autok

Telefonszám
816

2281

Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Gőz-Téglagyár

Arad—Mikelaka.

Cégtulajdonos:

Pollák Sándor Arad, Nádor-u. 14.

Városl. iroda 55.
Telefon } Aradi gyár 938.
Mikelakai gyár 515.

Készít Aradon 1174
(textill-gyár mellett) géppel gyártott falazó-, kut-, travers-, kémeny-, és idomtéglaikat legkiválóbb minőségben.

Mikelakai gyárban

kézrel vert falazó téglát.

Diamant Ferencz

villamos világítás, telefon-osongó, berendező, osillár- és izzótestek raktára 8163

Deák Ferenc-u. 7.

Telefon 595. szám.

Ház eladó!

Varjassy Lajos-u. 129. számú modern ház és mellette levő telek jótányos árért eladó. Értekezni lehet: **Varjassy Lajos-u. 131. szám.** 9103

Alkalmi vételek és eladása

finom 14 karátos arany-ékszer és pontosan kipróbált zseb- és fali órákban.

Aki olcsón és szolid árut akar venni, úgy saját érdeke az, ha

ZINNER VILMOS

mű-órás és ékszerész

ARAD, Forray-utca,

(gróf Hunyadi-palota) vásárol. Óra és ékszer-javítások 2 évi jótállás mellett.

Tört aranyat- és drága-köveket a legmagasabb árban megveszem, vagy becserelem új ékszerekre. 5707

Női és férfi ruhák vegyi tisztítása és festése.

Strucctoll és tollboák festése

Knapp Sándor Arad,

kelmefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézete. 1205

Felvételi üzlet: Weitzer János-u. sarok a főpostával szemben
Telep: Magyar-u. 26. Vidéki megrendelések gyors és pontos kiszolgálása.

Gallérok és kézelők gőzmosása és vasalása tükörfénnel hófehérré. Figyelmes kiszolgálás.